

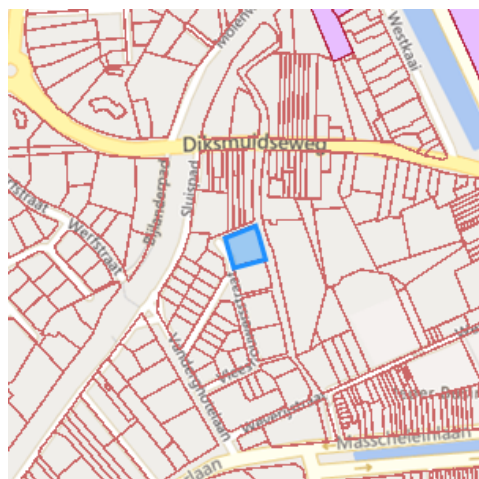
Recht van voorkoop

Gegevens opvraging

Ordernummer:	O2025-0773517	Datum opzoeking:	15/08/2025
Referentienummer:	Vleeshouwersstraat 28 Iepe-1	Zoekdata:	33303E0329/03K003
Datum opzoeking themabestand:	15/08/2025	Perceel:	33303E0329/03K003

Resultaat opvraging perceel gelegen in Ieper afdeling IEPER 3 AFD, sectie E met perceelnummer 0329/03K003 [33303E0329/03K003]

Indicatieve kaartweergave



Resultaat

- Geen voorkooprecht van toepassing

Legende

- Voorkooprecht van toepassing
- Geen voorkooprecht van toepassing

Welke informatie kan u terugvinden in dit uittreksel?

In dit uittreksel worden alle Vlaamse voorkooprechten vermeld. Conventionele voorkooprechten en eventuele federale voorkooprechten vallen buiten het toepassingsgebied van dit uittreksel en moet u opzoeken via andere kanalen.

Datum informatieve vraag

De datum waarvoor de Vlaamse voorkooprechten opgevraagd worden.

Datum opzoeking themabestand

De datum waarop het geografisch themabestand 'Vlaamse voorkooprechten' werd nagegaan of er al dan niet Vlaamse voorkooprechten van toepassing zijn op de gevraagde percelen. De resultaten m.b.t voorkooprechten zijn bijgevolg enkel geldig voor deze datum. Deze datum kan maximum 2 jaar terug in de tijd gaan i.v.m. de datum opzoeking themabestand.

Kolommen

De kolommen type, overzicht, begunstigen, begindatum bekendmaking en prioriteit worden enkel ingevuld indien er een voorkooprecht van toepassing is en de informatie gekend is.

Bron vastgoedinfo

Deze opvraging kwam tot stand in samenwerking met Informatie Vlaanderen en op basis van het geografisch themabestand 'Vlaamse voorkeurechten', erkend als authentieke geografisch gegevensbron (Decreet van 25 mei 2007 houdende de harmonisering van de procedures van voorkeurechten (B.S. 24/07/2007) en Besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2012 tot vaststelling van de datum van inwerkingtreding van het decreet van 25 mei 2007 houdende de harmonisering van de procedures van voorkeurechten en houdende de erkenning van het geografisch themabestand 'Vlaamse voorkeurechten' als authentieke geografische gegevensbron (B.S. 10/08/2012)).

Document gegenereerd op basis van de gegevens ontvangen van Informatie Vlaanderen via de ORIS webservice.

CIB vlaanderen vzw - Kortrijksesteenweg 1005 - 9000 Gent
0425.043.508 - vastgoedinfo@vastgoedloket.be

Gegevens opvraging

Ordernummer:	O2025-0773519	Datum opzoeking:	15/08/2025
Referentienummer:	Vleeshouwersstraat 28 lepe-1	Zoekdata:	33303E0329/03K003
Perceel:	33303E0329/03K003		

Risicozones overstromingen - kaart 2017

Indicatieve kaartweergave



Resultaat

- Controleer of het perceel (gedeeltelijk) ingekleurd is als risicozone voor overstromingen
- Informatief: het middelpunt van het perceel is niet gelegen in een risicozone voor overstromingen

Legende

- Risicozone overstroming
- Nieuwe risicozone overstroming (kaart 2017)

Welke informatie kan u terugvinden in dit uittreksel?

Risicozones overstromingen

Risicozones zoals bepaald in het Koninklijk besluit van 20 september 2017 tot wijziging van het koninklijk besluit van 28 februari 2007 tot afbakening van de risicozones bedoeld in artikel 68-7 van de wet van 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst (met betrekking tot de verzekering tegen natuurrampen).

Bron vastgoedinfo

Deze opvraging bevat overheidsinformatie verkregen van de Vlaamse Milieumaatschappij en de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid, Dokter De Moorstraat 24-26, 9300 Aalst en Informatie Vlaanderen, Havenlaan 88, 1000 Brussel wat betreft het Grootchalig Referentie Bestand Vlaanderen (GRB).

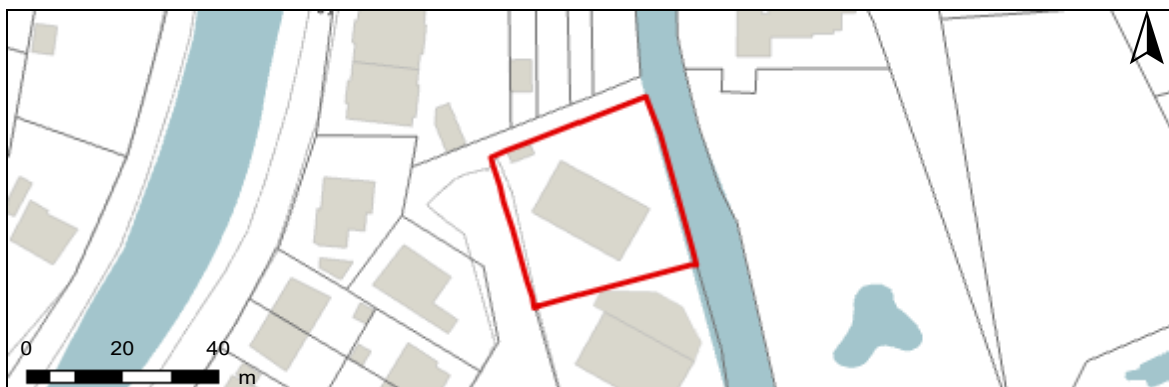
Meer info

www.integraalwaterbeleid.be
www.waterinfo.be/watertoets

OVERSTROMINGSRAPPORT 15-08-2025

Identificatie perceel en gebouwen

Gemeente	Ieper				
Afdeling	3	Sectie	E	Perceelnummer	0329/03K003
Aantal gebouwen op dit perceel	1				
Waterbeheerder(s)	Vlaamse Milieumaatschappij - Oostende, De Vlaamse Waterweg nv - Afdeling Regio West				



Informatie voor het volledige perceel

Parameter	Score
Perceelscore of P-score	D
Gebouwscore of G-score	A
Ligging in Signaalgebied	neen
Ligging in afgebakende oeverzone of afgebakend overstromingsgebied	neen
Ligging in een risicozone voor overstromingen	ja

A: geen overstroming gemodelleerd B: kleine kans op overstromingen onder klimaatverandering C: kleine kans op overstromingen D: middelgrote kans op overstromingen

Te gebruiken symbool voor informatieplicht:

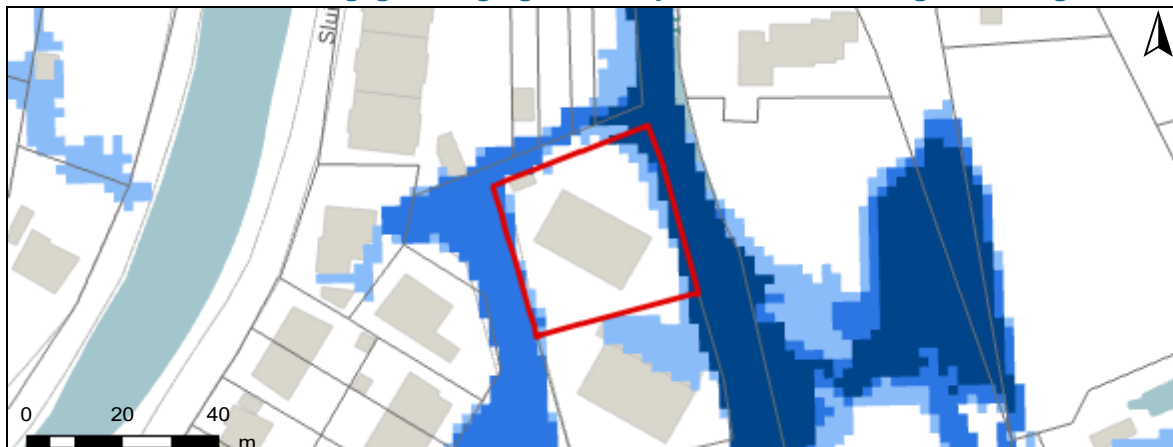


Informatie voor de verschillende gebouwen op het perceel

Gebouw ID	Score
6619673	A

DETAILKAARTEN

Detailkaart Overstromingsgevoelige gebieden pluviaal (door hevige neerslag)



Detailkaart Overstromingsgevoelige gebieden fluviaal (uit waterlopen)



Detailkaart Overstromingsgevoelige gebieden vanuit de zee



Legende

- A - Geen overstroming gemodelleerd
- B - Kleine kans op overstromingen onder klimaatverandering
- C - Kleine kans op overstromingen
- D - Middelgrote kans op overstromingen

PERCEELSCORE

Detail overstromingsgevoeligheid perceel te Ieper, afdeling 3, sectie E met perceelnummer 0329/03K003

Alle scores worden op basis van de overstromingskansen geanalyseerd en vervolgens wordt een score toegekend aan uw woning of perceel.

PERCEELSCORE: D

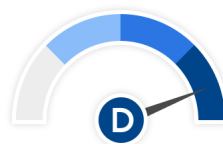
Middelgrote kans op overstromingen



Intense neerslag
Pluviaal



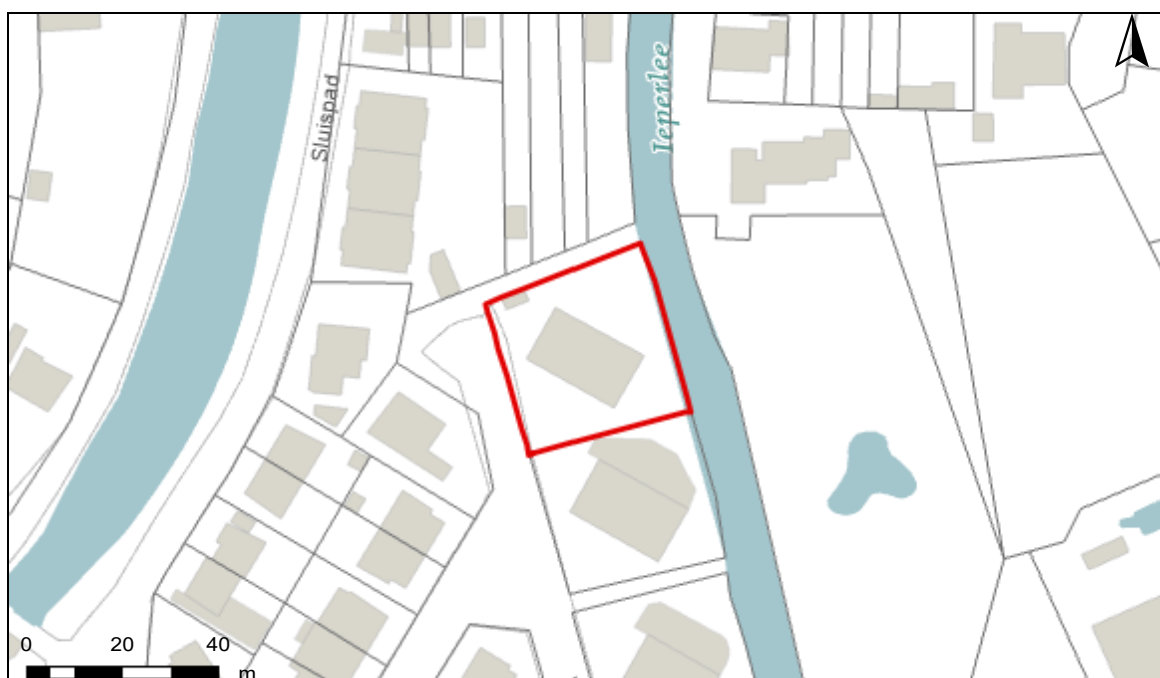
Vanuit waterlopen
Fluviaal



Kustoverstroming
Zee



A: geen overstroming gemodelleerd B: kleine kans op overstromingen onder klimaatverandering C: kleine kans op overstromingen D: middelgrote kans op overstromingen



SCORE GEBOUW 6619673

Detail overstromingsgevoeligheid gebouw met ID 6619673

Alle scores worden op basis van de overstromingskansen geanalyseerd en vervolgens wordt een score toegekend aan uw woning of perceel.

GEBOUWSCORE: A

Geen overstroming gemodelleerd



Intense neerslag
Pluviaal



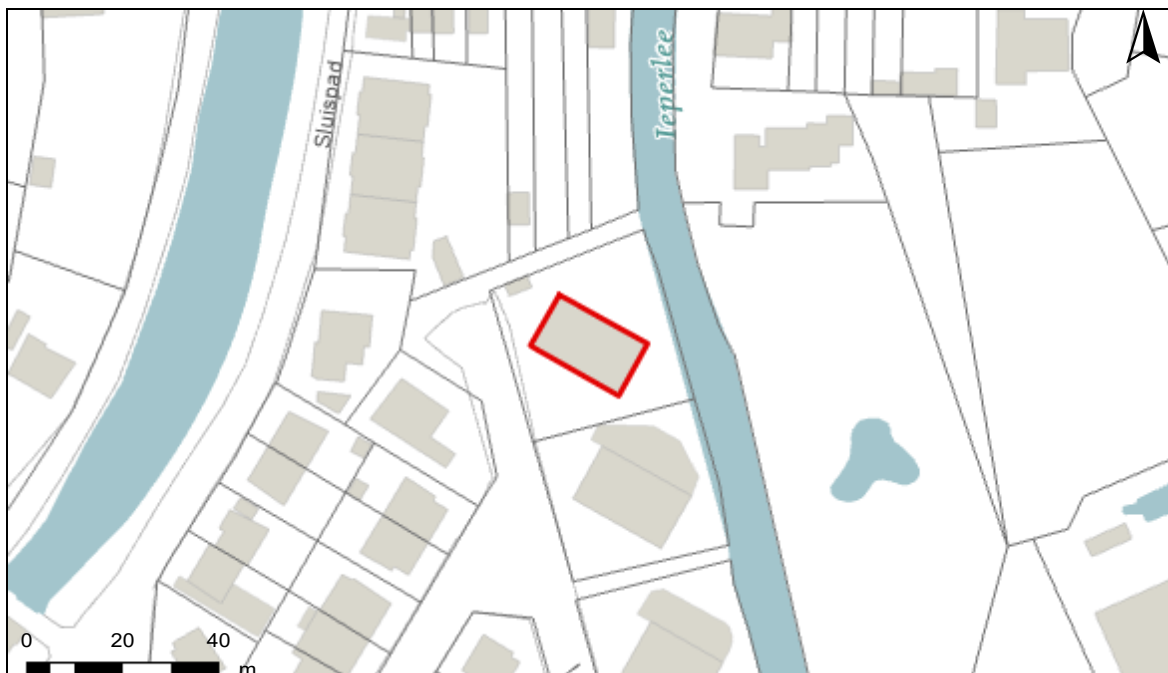
Vanuit waterlopen
Fluviaal



Kustoverstroming
Zee



A: geen overstroming gemodelleerd B: kleine kans op overstromingen onder klimaatverandering C: kleine kans op overstromingen D: middelgrote kans op overstromingen



Risicozones overstromingen m.b.t natuurrampenverzekering

Het perceel te Ieper, afdeling 3, sectie E met perceelnummer 0329/03K003 bevindt zich in een risicozone voor overstromingen.



Risicozones overstroming

- nieuwe risicozones
- bevestigde risicozones
- geen risico meer

INFORMATIEPLICHT

Wetgeving informatieplicht

De informatieplicht is opgenomen in art. 1.3.3.3.2 van het waterwetboek ofwel de gecodificeerde decreten betreffende het integraal waterbeleid. De details voor de uitwerking van de informatieplicht zijn opgenomen in hoofdstuk III/1 van het uitvoeringsbesluit watertoets.

Berekening P-score en G-score

Voor de berekening van de P-score wordt bekeken of er overlap is tussen het perceel en de drie overstromingskaarten.

Voor de berekening van de G-score wordt bekeken of er overlap is tussen één van de gebouwen op het perceel met een minimum oppervlakte van 25m² en de drie overstromingskaarten. Er wordt hiervoor een buffer van 1m genomen rond de gebouwen.

Aangezien enkel voor de G-score met een buffer wordt gewerkt, is hiervoor ook overlap mogelijk met de overstromingskaarten buiten het perceel. In dat geval wordt de P-score aangepast naar dezelfde waarde als de G-score.

Overstromingsrobuust gebouwd?

Uw woning kan zich in overstromingsgevoelig gebied bevinden, maar mogelijks is hier reeds rekening mee gehouden bij het bouwen en heeft u dus overstromingsrobuust gebouwd. In dit geval bestaat de mogelijkheid om een deskundige aan te stellen om uw score te laten aanpassen.

Signaalgebieden

Voor signaalgebieden geldt er wettelijk gezien geen informatieplicht, maar het is wel aangewezen om dit ook mee op te nemen bij de communicatie. Signaalgebieden zijn nog niet ontwikkelde gebieden met een harde bestemming zoals woongebied, die ook een belangrijke functie kunnen vervullen tijdens overstromingen. Het gaat om gebieden met een mogelijke tegenstrijdigheid tussen de huidige bestemmingsvoorschriften en de belangen van het watersysteem. Voor verschillende van deze gebieden werd beslist om een bouwvrije opgave te voorzien, omdat het risico tijdens overstromingen te groot is.

Afgebakende oeverzones en afgebakende overstromingsgebieden

Afgebakende oeverzones en overstromingsgebieden zijn in de meeste gevallen afgebakend op niet bebouwbare percelen, maar niet altijd. Het gaat om gebieden waar een recht van voorkoop geldt en waar inrichtingswerken worden voorzien in het kader van het waterbeleid.

Risicozones overstromingen met betrekking tot de natuurrampenverzekering

Risicozones zoals afgebakend volgens Koninklijk besluit van 20 september 2017 tot wijziging van het koninklijk besluit van 28 februari 2007 tot afbakening van de risicozones met betrekking tot de verzekering tegen natuurrampen in uitvoering van de wet op de landverzekeringsovereenkomst.

Meer info

www.integraalwaterbeleid.be

waterinfo.vlaanderen.be/informatieplicht

woningpas.vlaanderen.be

Gegevens opvraging

Ordernummer:	O2025-0773516	Datum opzoeking:	15/08/2025
Referentienummer:	Vleeshouwersstraat 28 Iepe-1	Zoekdata:	33303E0329/03K003
Perceel:	33303E0329/03K003		

Informatieaanvraag Gewestinfo

Resultaat opvraging perceel gelegen in Ieper afdeling IEPER 3 AFD, sectie E met perceelnummer 0329/03K003 [33303E0329/03K003]

Gewestplan

Hoofdbestemming (*):	woongebieden
Datum goedkeuring gewestplan:	14/08/1979
Gewestplan:	origineel gewestplan Ieper - Poperinge
Categorie:	Wonen

Indicatieve kaartweergave



Legende

 0100 - Woongebieden	 0700 - Groengebieden
 0105 - Woonuitbreidingsgebieden	 0701 - Natuurgebieden
 0200 - Gebieden voor gemeenschapsvoorziening en openbaar nut	 0702 - Natuurgebieden met wetenschappelijke waarde of natuurreservaten
 0400 - Recreatiegebieden	 0800 - Bosgebieden
 0401 - Gebieden voor dagrecreatie	 0900 - Agrarische gebieden
 0402 - Gebieden voor verblijfsrecreatie	 0901 - Landschappelijke waardevolle agrarische gebieden
 0410 - Gebieden voor toeristische recreatieparken (TRP)	 1000 - Industriegebieden
 0500 - Parkgebieden	 1100 - Ambachtelijke bedrijven en KMO's
 0600 - Bufferzones	 1700 - Landelijke gebieden

Uitgebreide legende <https://www.realsmart.be/gewestplan.pdf>

Gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan

Er is geen informatie beschikbaar op het gekozen perceelnummer.

Indicatieve kaartweergave



Legende

-  Contouren van grondvlakken
-  Contouren van overdrukken (indien geen grondvlak van GewRUP aanwezig, is bestemming op gewestplan ook nog van kracht)
-  Contouren van lijnen


Watergevoelige Openruimtegebieden (WORG)

Er is geen informatie beschikbaar op het gekozen perceelnummer.

Indicatieve kaartweergave



Legende

-  Contouren van WORG

Welke informatie kan u terugvinden in dit uittreksel?

Gewestplan

De Gewestplannen werden opgesteld in uitvoering van Wet op Ruimtelijke Ordening en de Stedenbouw van 1962 en worden op zich sinds 2002 niet meer gewijzigd. Het gewestplan is enkel nog van kracht is op die plekken waar het niet vervangen is door een nieuwer plan. Na 2000 zijn de bestemmingen van het gewestplan op vele plekken gewijzigd door de opmaak van 'ruimtelijke uitvoeringsplannen' (RUP'S). Het gewestplan geeft dus vaak niet de volledige juridische plancontext weer op een plek. Het gaat niet noodzakelijk om de meest actuele stedenbouwkundige bestemming. Dat is enkel het geval wanneer de bestemming sinds de gewestplannen niet meer is gewijzigd. De informatie in de kaarten heeft louter informatieve waarde en geen juridisch bindende kracht. Noteer tot slot dat indien het gebied door de Vlaamse regering is aangeduid als watergevoelig openruimtegebied (die info vindt u terug op de laatste kaart in dit rapport) de bestemming sowieso daardoor is 'overschreven'. De meest recente bestemming is dan die van 'watergevoelig openruimtegebied'.

Watergevoelige openruimtegebieden (WORG)

Om Vlaanderen beter te beschermen, wil de Vlaamse Regering het waterbergend vermogen van bepaalde watergevoelige gebieden vrijwaren en voldoende ruimte voorzien voor water. Deze gebieden worden herbestemd naar een openruimtefunctie via een ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP) of door aanduiding als watergevoelig openruimtegebied (WORG). Binnen deze gebieden worden enkel nog openruimtefuncties toegestaan zoals landbouw, natuur en bos.

Gewestelijk Ruimtelijk Uitvoeringsplan

Een ruimtelijk uitvoeringsplan heeft uitvoering aan een ruimtelijk structuurplan. Het heeft een verordende waarde voor alle overheidsbeslissing. Het Vlaams gewest maakt gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen op. Ook provincies en gemeenten maken ruimtelijke uitvoeringsplannen op. Raadpleeg de gemeente of provincie voor een overzicht van de plannen op hun grondgebied.

Belangrijke Noot

Wilt u weten welke bestemming geldt op een bepaald perceel, dan vraagt u dit best na bij de gemeente. Zij hebben een overzicht van alle geldende plannen (ruimtelijke uitvoeringsplannen van gewest, provincie of gemeente, maar ook bijzonder plannen van aanleg) die het gewestplan intussen mogelijks hebben vervangen. **Meer info** www.ruimtelijkeordering.be

* Indien het perceel ingetekend is met meerdere bestemmingen, kan u de andere bestemmingen via de legende afleiden.

Bron vastgoedinfo

Deze opvraging bevat overheidsinformatie verkregen van Ruimte Vlaanderen, Koning Albert II-Laan 19 bus 11, 1210 Brussel, namens het Vlaams Gewest en Informatie Vlaanderen, Havenlaan 88, 1000 Brussel wat betreft het Grootschalig Referentie Bestand Vlaanderen (GRB).

Document gegenereerd op basis van de gegevens ontvangen van Ruimte Vlaanderen via de ORIS webservices.

CIB vlaanderen vzw - Kortrijksesteenweg 1005 - 9000 Gent
0425.043.508 - vastgoedinfo@vastgoedloket.be

Gegevens opvraging

Ordernummer:	O2025-0773518	Datum opzoeking:	15/08/2025
Referentienummer:	Vleeshouwersstraat 28 Iepe-1	Zoekdata:	33303E0329/03K003
Perceel:	33303E0329/03K003		

Resultaat opvraging perceel gelegen in Ieper afdeling IEPER 3 AFD, sectie E met perceelnummer 0329/03K003 [33303E0329/03K003]

Informatievraag: Beschermd onroerend erfgoed (Met juridische gevolgen)

Indicatieve kaartweergave



Resultaat

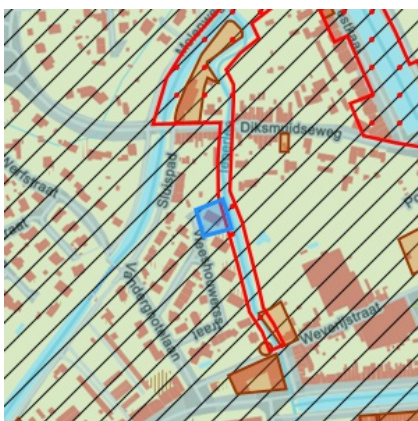
- Het onroerend goed is geen beschermd onroerend erfgoed

Legende

Cultuurhistorische landschappen	Monumenten
Archeologische sites	Overgangszones
Stads- en dorpsgezichten	

Informatievraag: Vastgestelde inventaris onroerend erfgoed (Met juridische gevolgen)

Indicatieve kaartweergave



Resultaat

- Historische stadskern van Ieper: (detail zie bijlage)
- De Ieperlee, het kanaal Ieper-IJzer en de Martjesvaart: (detail zie bijlage)

Legende

Landschapsatlas	Archeologische zones
Landschapelijk erfgoed	Bouwkundig erfgoed

Informatievraag: Erfgoedlandschap (Met juridische gevolgen)

Indicatieve kaartweergave



Resultaat

- Het onroerend goed is niet opgenomen in het erfgoedlandschap

Legende

-  Landschapelijk erfgoed

Informatievraag: Unesco werelderfgoed (Met juridische gevolgen)



Indicatieve kaartweergave



Resultaat

- Het onroerend goed is niet opgenomen in de Unesco Werelderfgoedlijst

Legende

-  Bufferzones
-  Kernzones

Informatievraag: Gebieden geen archeologie (Met juridische gevolgen)

Indicatieve kaartweergave



Resultaat

- Het onroerend erfgoed is niet opgenomen in gebieden waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt

Legende

-  Gewestelijk
-  Gemeentelijk

Informatievraag: Erfgoed plannen (Met juridische gevolgen)

Indicatieve kaartweergave



Resultaat

- Het onroerend goed heeft geen erfgoed plannen

Legende

- Beheersplannen
- Onroerendergoedrichtplannen

Informatievraag: Wetenschappelijke inventaris onroerend erfgoed (Aanvullend overzicht)

Indicatieve kaartweergave



Resultaat

- **Historische stadskern van Ieper:** Archeologisch (detail zie bijlage)
- **De Ieperlee, het kanaal Ieper-IJzer en de Martjesvaart:** Landschappelijk (detail zie bijlage)

Legende

- Archeologische erfgoed elementen
- Archeologische erfgoed gehelen
- Bouwkundig erfgoed elementen
- Landschappelijk erfgoed elementen
- Landschappelijk erfgoed gehelen

Informatievraag: Archeologienota's (Aanvullend overzicht)

Indicatieve kaartweergave



Resultaat

- Het onroerend goed heeft geen goedgekeurde archeologienota's

Legende

- Archeologienota's

Informatievraag: Eindverslag archeologie (Aanvullend overzicht)

Indicatieve kaartweergave



Resultaat

- Het onroerend goed heeft geen eindverslagen van archeologisch onderzoek

Legende

- Eindverslag archeologie

Welke informatie kan u terugvinden in dit uittreksel?

Beschermd onroerend erfgoed

De minister bevoegd voor onroerend erfgoed kan een goed beschermen als het door de erfgoedwaarden van algemeen belang is. Het moet minimaal in de staat blijven waarin het zich bevond op het moment van de bescherming.

Is het onroerend goed beschermd, dan gelden er verschillende specifieke juridische (per monument, stads- of dorpsgezicht of cultuurhistorisch landschap) gevolgen om het behoud ervan te garanderen. Bovendien kan je beroep doen op verschillende vormen van financiële ondersteuning.

Er zijn vier mogelijke vormen van bescherming: een beschermd monument, een beschermd cultuurhistorisch landschap, een beschermd stads- of dorpsgezicht en een beschermd archeologische site. Binnen elk van deze statuten is het mogelijk om een overgangszone in te stellen. Zo'n zone ondersteunt de erfgoedwaarden van het beschermde goed.

Vastgesteld onroerend erfgoed

De vaststelling van een inventaris is één van de instrumenten die de Vlaamse overheid kan inzetten om onroerend erfgoed te behouden. Hiermee bevestigt de bevoegde minister dat alle erfgoeditems op een vastgestelde lijst erfgoedwaarde bezitten en nog altijd bewaard zijn. Bij een vastgesteld item moet de overheid, eigenaar of beheerder rekening houden met rechtsgevolgen. De rechtsgevolgen zijn minder uitgebreid dan bij een beschermd erfgoed. Bovendien gelden voor alle vastgesteld bouwkundig en landschappelijk erfgoed in Vlaanderen eenzelfde set rechtsgevolgen.

Het onroerenderfgoeddecreet voorziet bevoegdheid voor steden en gemeenten voor het inventariseren van bouwkundig en landschappelijk erfgoed. De Vlaamse overheid inventariseert het archeologisch erfgoed, varend erfgoed en de landschappelijke gehelen (Landschapsatlas).

Erfgoedlandschap

Anders dan bij een bescherming of vaststelling van een onroerend goed verloopt de procedure van een erfgoedlandschap via de regelgeving Ruimtelijke Ordening. Als er voor een gebied een RUP wordt opgemaakt, kan de plannende overheid (gemeente, provincie of Vlaanderen) ervoor kiezen om hier ook een erfgoedlandschap in af te bakenen. Zo kunnen er stedenbouwkundige voorschriften gekoppeld worden aan het erfgoedlandschap waarmee ingezet wordt op erfgoedzorg. Wordt je goed erfgoedlandschap, moet je rekening houden met zorgplicht.

Unesco werelderfgoed

De Werelderfgoedconventie van 1972 betracht cultureel en natuurlijk erfgoed dat van unieke en universele waarde is voor de mensheid, te bewaren en te ontsluiten voor toekomstige generaties. Meer dan 190 lidstaten hebben deze Conventie ondertekend. België is sinds 1996 ook partij bij het Werelderfgoedverdrag. Zowel cultureel als natuurlijk erfgoed, als erfgoed dat daarvan een gecombineerde vorm is, kan voor de Werelderfgoedlijst worden voorgedragen. Vlaanderen telt momenteel zeven beschermingen op de Werelderfgoedlijst: een serie van 13 begijnhoven en van 26 belforten, het atelier Plantin- Moretus, de woning Giuette, de volledige Brugse binnenstad, het Zoniënwood, de Wortel-Kolonie en begraafplaatsen en herdenkingsites van WO I.

Gebieden geen archeologie

De kaart wordt sinds 2016 periodiek vastgesteld door het agentschap. Op die manier kunnen percelen of gebieden die beantwoorden aan de criteria voor opname op korte termijn op de kaart opgenomen worden. Dit geeft bouwheren, verkavelaars en ontwikkelaars met plannen voor dergelijke percelen de mogelijkheid om vrijgesteld te worden van een archeologisch vooronderzoek, zonder vertraging en bijkomende kosten.

Plannen

Een goedgekeurd beheersplan legt geen actieve verplichtingen op. Het is en blijft een geconcretiseerde beheersvisie voor een erfgoedplaats. Toch heeft het document in zekere mate een 'dwingend' kader waarbinnen je moet blijven: als je werken wil uitvoeren, moeten ze stroken met de beheersdoelstellingen uit het beheersplan. Zijn de beheersdoelstellingen niet meer passend, dan kan je een aanpassing van het beheersplan aanvragen of een nieuw beheersplan opmaken. De geldigheidsduur van een plan is 24 jaar. In bepaalde gevallen heb je een goedgekeurd beheersplan nodig om een erfgoedpremie aan te vragen.

Geïntariseerd wetenschappelijk onroerend erfgoed

Het agentschap Onroerend Erfgoed heeft de expliciete opdracht om al het waardevolle onroerend erfgoed in Vlaanderen te inventariseren. Door de jaren heen zijn er meerdere wetenschappelijke inventarissen opgemaakt over bouwkundig, landschappelijk en archeologisch erfgoed.

Geïntariseerd onroerend erfgoed is opgenomen in een wetenschappelijke inventaris. Zo'n opname heeft geen rechtsgevolgen. Het goed wordt enkel beschreven en gedocumenteerd.

Archeologienota's en nota's

Een bouwheer is in bepaalde gevallen verplicht om een archeologienota toe te voegen aan een vergunningsaanvraag. Hij stelt daarvoor een erkend archeoloog aan om een archeologisch vooronderzoek uit te voeren en een archeologienota op te stellen. Of je verplicht bent een archeologienota toe te voegen aan je vergunningsaanvraag is onder meer afhankelijk van: oppervlakte perceel en bodemingreep, ruimtelijke bestemming van perceel en of het terrein zich situeert in een beschermde archeologische site, in een vastgestelde archeologische zone of in een gebied waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt.

Eindverslag archeologisch onderzoek

Bij bouw- of verkavelingsprojecten maakt een erkend archeoloog verschillende verslagen op om archeologisch erfgoed te documenteren. De bouwheer moet aangeven of er archeologisch erfgoed op het terrein wordt verwacht en hoe hiermee zal worden omgegaan. Een vooronderzoek resulteert in een archeologienota of een nota bij een uitgesteld vooronderzoek. Als uit het vooronderzoek blijkt dat een archeologische site verder onderzocht moet worden, volgt een opgraving, uitgevoerd door een erkend archeoloog. Binnen twee maanden na het veldwerk maakt de archeoloog een archeologierapport met voorlopige bevindingen, dat aantoont dat het werk op het terrein is voltooid en de bouwwerkzaamheden kunnen beginnen. Het definitieve eindverslag, met alle onderzoeksresultaten, wordt binnen twee jaar na de opgraving bezorgd.

Wetgeving

Decreet van 12 juli 2013 betreffende het onroerend erfgoed, gewijzigd bij het decreet van 4 april 2014 (Belgisch Staatsblad 17 oktober 2013 en 15 april 2014). Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de uitvoering van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013.

Meer info

www.onroerenderfgoed.be

Bron vastgoedinfo

Deze opvraging bevat overheidsinformatie verkregen van het Agentschap Onroerend Erfgoed, Koning Albert-II-Laan 19, bus 5, 1210 Brussel en Informatie Vlaanderen, Havenlaan 88, 1000 Brussel wat betreft het Grootschalig Referentie Bestand Vlaanderen (GRB).

Document gegenereerd op basis van de gegevens ontvangen van het Agentschap Onroerend erfgoed via de ORIS webservices.

CIB vlaanderen vzw - Kortrijksesteenweg 1005 - 9000 Gent
0425.043.508 - vastgoedinfo@vastgoedloket.be

Bijlage

Informatieaanvraag Onroerend erfgoed

(Referentienummer: Vleeshouwersstraat 28 lepe-1)

Resultaat opvraging perceel gelegen in leper afdeling IEPER 3 AFD, sectie E met perceelnummer 0329/03K003 [33303E0329/03K003]

Vastgestelde inventaris

Vastgestelde archeologische zone: Historische stadskern van leper

vastgestelde archeologische zone

Beknopte karakterisering

Typologies [steden](#), [stadsomwallingen](#)

Datering [middeleeuwen](#), [nieuwe tijd](#)

Beschrijving

De historische stadskern is een immense en complexe archeologische zone die het resultaat is van een eeuwenlange intense bewoning binnen de stedelijke grenzen, meestal een omwalling. De stadsplattegrond kent een cumulatief karakter en verschillende fasen, met een oude nederzettingkern die soms teruggaat op een vroeg- of pre-middeleeuwse aanwezigheid. Voor de afbakening is in eerste instantie gekeken naar het 19de-eeuwse gereduceerde kadaster omdat dit de eerste nauwkeurige kadasterkaart is die nog een tijdsbeeld geeft van voor de industrialisering.

Is de aanduiding van

- **leper (leper)** Deze zone omvat de historische stadskern van leper.

Meer info

- <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/11898>

Beschermingsbesluiten

- [Historische stadskern leper - https://id.erfgoed.net/besluiten/5896](https://id.erfgoed.net/besluiten/5896)
Vaststellingsbesluiten

Vastgesteld gebied in de landschapsatlas: De leperlee, het kanaal leper-IJzer en de Martjesvaart

vastgesteld gebied in de landschapsatlas

Beknopte karakterisering

Typologies [aanlegplaatsen](#), [bunkers](#), [gedenktekens](#), [hoeven](#), [kanalen \(infrastructuur\)](#), [landhuizen](#), [militaire begraafplaatsen](#), [nijverheidsgebouwen en productieplaatsen](#), [parken](#), [sluizen](#), [slagvelden](#), [Vaubanvestingen](#), [dijken](#), [agrarische landschappen](#)

Beschrijving

Het gebied van de leperlee, het kanaal leper-IJzer en de Martjesvaart is vastgesteld in de landschapsatlas.

Waarden

Sociaal-culturele waarde

De vroege kanalisatie en de blijvende investeringen die gedaan werden om de een vlotte waterverbinding te garanderen, geven het belang van de leperlee en later het kanaal leper-IJzer aan voor de stad leper.

De periode van de Eerste Wereldoorlog is zeer bepalend geweest voor dit gebied. Er liggen verschillende cruciale punten van de oorlog binnen deze ankerplaats, resulterend in verschillende herinneringsmonumenten. Bij bepaalde van deze monumenten werden tot lang na de oorlog herdenkingsbijeenkomsten georganiseerd, zoals bij de Obelisk voor de Grenadiers. In een verbandpost aan het kanaal schreef John McCrae zijn internationaal bekende gedicht '*In Flanders Fields*', dat met de slachtoffers van de Eerste Wereldoorlog wordt geassocieerd en dat de klapproos als Commonwealth symbool voor deze oorlog bekend maakte.

In Noordschote zijn een aantal ommegangkapellen aangrenzend aan de vallei van de leperlee, waarlangs elk jaar nog een ommegang wordt gehouden.

Historische waarde

De 10de-11de-eeuwse kanalisatie van de Ypere, na kanalisatie leperlee genoemd, is uniek te noemen en kan worden gelinkt aan de snelle groei van de stad leper. In de loop van de tijd werden diverse werken uitgevoerd om het kanaal goed bevaarbaar te houden. De leperlee is nu nog een bescheiden waterloop, maar de rechtlijnigheid duidt duidelijk op het gekanaliseerde karakter. In de middeleeuwen was de leperlee de economische slagader van leper. Tussen 1636 en 1641 werd het Kanaal leper-IJzer aangelegd ten oosten van de leperlee. Het Sas van Boezinge getuigt van een grote waterbouwkundige inventiviteit waarbij de aanvankelijk vier overdrachten, vervangen werden door één sluis: het Sas van Boezinge.

Reeds in de 16de eeuw werd het kanaal ingezet als verdedigingslinie met diverse forten. Tijdens de Franse-Spaanse Oorlogen in de 17de eeuw, werden door Vauban vestingwerken aangelegd, waaronder een aarden wal langs de linkeroever van het Kanaal leper-IJzer en werd onder andere het Sas van Boezinge beveiligd door een hoornwerk. Restanten van deze 17de-eeuwse fortificaties zijn nog terug te vinden in het landschap. Tijdens de Eerste Wereldoorlog was het kanaal voor lange tijd de frontlinie tussen de Duitsers en de geallieerden, deze periode liet sporen na in de vorm van bunkers en vele herinneringsmonumenten met als belangrijkste de Kanaalsite John McCrae.

Als gevolg van de Eerste Wereldoorlog was het landschap verwoest en werd het heraangelegd door de wegen en de percelering vrijwel exact over te nemen van voor de oorlog. De hoeven werden vlakbij hun voormalige sites wederopgebouwd. Alle gebouwen met erfgoedwaarde dateren dus uit de wederopbouwperiode. Sommige sites gaan terug op sites met walgracht, waarvan reliëfverschillen en soms nog waterpartijen herkenbaar zijn in het landschap. Het Kanaal leper-IJzer werd ook opnieuw bevaarbaar gemaakt en in 1933 opnieuw in gebruik genomen. Ter vervanging van het Sas van Boezinge kwamen twee sluizen met identieke sluiswachterswoningen. Het Kanaal leper-IJzer en de daaraan verbonden bedrijven en overslagplaatsen illustreren het historisch belang van deze waterverbinding voor handel en bedrijvigheid in het verleden.

De Martjesvaart is een tweede gekanaliseerde waterloop binnen deze ankerplaats. Het was een lokale waterloop, vooral gebruikt door de inwoners van Merkem. Tot aan Langewade was de Martjesvaart bedijkt. Bij Merkem ligt de kasteelsite de Coninck de Merckem die samen met het dorp tijdens de oorlog volledig verwoest werd. Het kasteel gaat mogelijk terug op een castrale motte. Na de oorlog werd het kasteelpark heraangelegd en werden het kasteel, bijbehorende bediendenwoningen, de kerk en pastorie heropgebouwd tot een ruimtelijk en historisch sterk samenhangend geheel.

Natuurwetenschappelijke waarde

Het noordelijk deel van de ankerplaats stond tot circa de 10de eeuw onder invloed van de getijden. In deze zone is tevens een veenlaag aanwezig die vanwege zijn archiefwaarde informatie bevat over de ontstaansgeschiedenis van het kustlandschap. Het lineaire aspect van de kanalen zorgt voor migratiekansen voor planten en dieren. Langs het Kanaal leper-IJzer krijgt de natuur volop kansen om zich te ontwikkelen. Er is een afwisseling in natuurtypes: er zijn hooilanden, struwelen, bossen, hakhout,... In de broeken en op de Vaubandijk bevinden zich reliëfrijke graslanden met waardevolle vegetaties. Op de dijkes en langs de oever van de Martjesvaart komt waardevolle vegetatie voor.

Esthetische waarde

Het Kanaal leper-IJzer is een sterk lijnvormig element, benadrukt door de dijk en begeleidende bomenrijen. Het deel van het kanaal tussen Boezinge en Drie Grachten is visueel aantrekkelijk door het bochtige verloop en de wisselende kanaalbreedtes. Het Sas van Boezinge vormt een mooi geheel met zijn sluis, het sluiswachtershuisje, de wallen van het hoornwerk,... Het kasteelpark van Merkem vormt een opvallend element in de verder zeer open omgeving. Het traject van de Martjesvaart, vooral tussen Merkem en Langewade, is esthetisch waardevol door haar smalle maar diepe bedding tussen de dijkes met begeleidende begroeiing.

Op verschillende standplaatsen zijn er waardevolle zichten die het landschap leesbaar houden, bijvoorbeeld de zichten naar het kanaal ten zuiden van Boezinge, of de vele zichten in de broeken. Deze zichten speelden tijdens de Eerste Wereldoorlog ook vaak een rol van betekenis.

Ruimtelijk-structurende waarde

Het kanaaltracé van met name het Kanaal leper-IJzer werkt sterk structurend in het landschap. Het vormt een duidelijke corridor, benadrukt door de hoog opgeworpen dijken en de begeleidende begroeiing er langs. De wegen lopen parallel aan de waterwegen en er zijn slechts op een beperkt aantal plekken doorsteken mogelijk tussen de beide oevers.

Is de aanduiding van

- **Merkem (Houthulst), Boezinge, Brielen, leper, Zuidschote (leper), Bikschote (Langemark-Poelkapelle), Noordschote (Lo-Reninge)** Dit gebied wordt gevormd door een tweetal gekanaliseerde waterlopen, de leperlee en de Martjesvaart. De leperlee is tegenwoordig een kleine waterloop die niet overal in het landschap even duidelijk zichtbaar is. Toch kent het een lange geschiedenis die sterk samenhangt met de ontwikkeling van de stad leper. Bij Drie Grachten stroomt de leperlee in het Kanaal leper-IJzer (soms ook leperleekanaal genoemd), dat sinds lange tijd de scheepvaartfunctie van de leperlee overgenomen heeft en nu het meest opvallende landschapselement in dit gebied is. Bij Drie Grachten stroomt tevens de Martjesvaart in het kanaal. Deze vaart is een gekanaliseerde waterloop die tot het grondgebied Merkem behoorde. Bij het dorp Merkem vormen het kasteel en park van de familie de Coninck de Merckem een belangrijk historisch en landschappelijk geheel.

Is de omvattende aanduiding van

- **Westkaai (leper)** Bij een perceelsgrens langs het Westkaaipad bij de leperlee staat een knotpopulierenrij. De bomen zijn opvallend laag geknot, deze beheervorm wijkt af van het normale knotbeheer dat meestal op een hoogte van circa 2 meter wordt uitgevoerd.

Meer info

- <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/10415>

Beschermingsbesluiten

- **De leperlee, het Kanaal leper-IJzer en de Martjesvaart** - <https://id.erfgoed.net/besluiten/5629>
Vaststellingsbesluiten

Historische stadskern van Ieper



Beknopte karakterisering

Typologies [stadsomwallingen](#), [steden](#)

Datering [nieuwe tijd](#), [middeleeuwen](#)

Beschrijving

Algemene Beschrijving

Ieper kwam tot stand op het kruispunt van de Ieper, de latere Ieperlee en de landweg Brugge-Rijsel. Op het Digitaal Hoogtemodel (DHM) is duidelijk te zien hoe de vallei van de Ieper zich in de midden-West-Vlaamse heuvelrug ingesleten heeft. De stad ontwikkelde zich onder meer op twee uitlopers van die heuvelrug, maar ook in de (eventueel opgehoogde) valleigebieden. Zo wijst het toponiem Ten Brielen op de moerassige aard van een bepaald gebied. De huidige Verdrongen Weide stond ooit bekend als het 'Ketelquaet'.

Het terrein wordt bodemkundig getypeerd als overwegend vochtige zandleem. Daarin komen enkele kleine en grotere natte zandleemvlekken voor en enkele kleine zones met natte klei, die overeenkomen met beekvalleities.

Planologisch overweegt woongebied en woonuitbreidingsgebied. Daarnaast komen er industriegebied, gebieden voor milieubelastende industrieën, parkgebied (de vesten, het hoornwerk van Antwerpen en de bedding van het kanaal Ieperlee-Leie), recreatiegebied en gebieden voor gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen voor. Binnen de afbakening zijn talrijke panden als monument beschermd, naast een stadsgezicht en een landschap. Onafwendbaar voor de Ieperse context zijn enkele beschermde oorlogsrelicten.

Archeologische nota

De oudste vermelding van Ieper - *Ypra* (de Ieper) - dateert uit 1066 en is een waternaam die mogelijk 'met iepen begroeid' betekent. Vermoedelijk gaat de oorsprong vroeger in de tijd terug, omdat er historische gegevens zijn, zoals de 'voedermont' rente, die op de aanwezigheid van een Karolingisch domein kunnen wijzen. In de 12de en 13de eeuw groeit de plaats explosief uit tot een echte grootstad (Mus 2010).

De ligging op het kruispunt van de weg Brugge-Rijsel met de Ieperlee, was allesbepalend. De Ieperlee maakte de verbinding met de Vlaamse kustvlakte, die een immense wolproductie kende en ook met Brugge, die andere Vlaamse metropool. De landweg verbond Ieper opnieuw met Brugge, maar ook met het Leiebekken en Noord-Frankrijk. Deze samenloop van omstandigheden activeerde in combinatie met de uitstekende plaatselijke waterkwaliteit een belangrijke productie van en handel in textielproducten (Haneca e.a. 2009).

Aanvankelijk waren er verschillende kernen. Die rond de Sint-Pieterskerk was vermoedelijk de vroegste inplanting. Dit *patrocinium* laat toe aan de vroege middeleeuwen te denken. Deze handelsnederzetting was in 1127 al voorzien van een D-vormige omwalling die op de Ieperlee aansloot (Mus 1998). Iets noordelijker kwam de kern rond de Sint-Maartenskerk tot stand. Dit was of evolueerde tot een grafelijke stichting. Sint-Martinus is immers een *patrocinium*, dat ook op de vroege middeleeuwen wijst. Naderhand werd er een motteheuvel met neerhof ingeplant; een geheel dat op het eind van de 11de eeuw evolueerde en uitbreidde tot een burgerlijke nederzetting. Tot op heden is voor de omwalling hiervan één bewijs geleverd. Op het kruispunt van de Diksmuidestraat en de De Volsbergestraat-Henri Cartonstraat werd n.a.v. een vondstmelding een gracht en brugconstructie geregistreerd bij rioleringswerken (Dewilde 2015). Andere aanwijzingen kunnen in de percelering gezien worden, o.a. aan de Korte Torhoutstraat (Mus 1998).

Andere kernen gaan tot de 12de of de 13de eeuw terug. Zo ontstond in het tweede kwart van de 12de eeuw de parochie Sint-Jacobs, oostelijk tussen Sint-Pieters en Sint-Maartens. Noordelijker worden de parochies Onze-Lieve-Vrouw ten Brielen in 1196 en Sint-Jan in 1200 voor de eerste maal vermeld. Duidelijk is wel dat de oudste ontwikkeling zich ten oosten van de Ieperlee situeerde. Pas in de eerste helft van de 13de eeuw werd ook westelijk van de Ieperlee uitgebreid en werd de vallei ingenomen. De Sint-Niklaasparochie ontstond op de westelijke oever van de Ieperlee. De kerk was er zeker al vóór 1233. Iets verderop, meer zuidoostelijk, moet de Sint-Kruisparochie gesitueerd worden. Het kerkhof werd in 1277 gewijd. Dichter bij de stad lag het Tempelgebied. Ten zuiden bevond zich Sint-Michiels, waarvan de eerste vermelding vóór 1249 valt. Geleidelijk zou daarna het gebied tussen de verschillende kernen dichtslippen (Van Bellingen e.a. 1993).

Bij de aanleg van de vesten (1214-1248) werd een bepaald gedeelte hieruit gelicht en afgezonderd binnen een omwalling. Zo ontstonden er feitelijke

buitenwijken en werd het fenomeen 'voorgeborchten', dat al in de 12de eeuw vermeld werd, geofficialiseerd. Onze-Lieve-Vrouw ten Brielen, Sint-Jan, Sint-Michiels en Sint-Kruis kwamen zo buiten de omwalling te liggen. Sint-Niklaas, een recente stichting, werd wel opgenomen binnen de vesten, het Tempelgebied dan weer niet. Het lijkt erop dat de Tempeliers doelbewust buiten de omwalling zijn gehouden. Het leverde alleszins een rare basisvorm op. Er werd bij de grachtenaanleg wel geprofiteerd van de 'aangeboden' topografie, de lager gelegen gebieden zoals de Boterplas, het 'Ketelquaet', de omwalling van de Sint-Pietersparochie en de omwalling van het neerhof van de Zaalhofmotte. Dit was de motte van de graven van Vlaanderen, opvolger van de motte aan Sint-Maartens en uitgebouwd door Diederik van den Elzas na 1127 op de westelijke oever van de leperlee (Haneca e.a. 2009).

De vier buitenwijken werden in het begin van de 14de eeuw alsnog opgenomen binnen een ruimere omwalling. De 'Uterste Veste' was 7,6 km lang en bestond uit een 18 m brede en 2 m diepe gracht met aan de binnenkant een aarden wal en palissade. Op de uitvalswegen kwamen nieuwe poorten tot stand, zoals de Nieuwe Komenpoort (Van Bellinghen e.a. 1993). Deze versterking was onverdedigbaar, maar gaf een gevoel van veiligheid. Archeologisch onderzoek heeft ondertussen aangetoond dat ook de resten van deze wijken nog zeer sprekend kunnen zijn (Van Bellinghen e.a. 1993; Van Bellinghen 1994). De economische achteruitgang en het beleg van 1383 bezegelden het lot van de 'Uterste Veste' en ook van de parochies Sint-Michiels en Sint-Kruis. Beide kerken werden al in 1384 afgebroken. Het lepers bestuur besliste (onder invloed van de graaf Lodewijk van Male en de hertog van Bourgondië, Filips de Stoute, die hem opvolgde) dat de buitenwijken niet heropgebouwd zouden worden (Mus 1999).

Op het einde van de 14de eeuw maande de Bourgondische hertog Filips de Stoute leper aan de stad krachtadig te versterken. Er werd daarbij teruggevallen op het tracé van de 13de-eeuwse omwalling. De bouw van een stenen stadsmuur, voorzien van torens en poorten en een aarden binnenwal was een gigantische onderneming. In 1409 waren de Bourgondische vesten een feit (Mus, 1983). Ter hoogte van de poorten worden vanaf het einde van de 16de eeuw bolwerken/bastions uitgebouwd (Stubbe e.a. 2003).

Gaandeweg verloor leper aan belang en verwerd tot een stadje van lokaal belang, dat enkel nog een bepaalde interne evolutie kende. Ook hier waren de eerste helft van de 17de eeuw en de tweede helft van de 18de eeuw belangrijk als wederopbouw- en nieuwbouwmomenten voor verschillende religieuze en burgerlijke instellingen. Ook particuliere initiatieven bleven niet uit (Mus 2010).

De ligging van de stad tijdens de opeenvolgende conflicten tussen Fransen en Spanjaarden zorgde ervoor dat leper in de 17de-18de eeuw uitgebouwd werd tot een performante vesting. Vooral Vauban liet imposante versterkingswerken bouwen, die de stadsrand transformeerden in een brede strook van grachten, ravelijnen, bastions, hoornwerken, ... en daarnaast waren ook kazernes, kruitmazijnen en drenkplaatsen nodig (Stubbe e.a. 2003). Herhaalde malen zijn dergelijke resten al aangesneden. Bij verschillende vondstmeldingen aan de Leopold III laan, de Polenlaan, de Pennestraat, de Maarschalk Haiglaan, de Tulpenlaan en het Minneplein was dat het geval. Naderhand deden de Hollanders het vanaf 1817 nog eens over (Mus 2010). Zo verbouwden ze o.a. het Spaans kasteel of citadel, uit de 16de eeuw, dat Vauban vervangen had door het hoornwerk van Antwerpen in het laatste kwart van de 17de eeuw, nog eens ingrijpend.

Oorspronkelijk waren binnen de 13de-eeuwse omwalling slechts een tweetal kloosters gevestigd. Enkel de predikheren en de minderbroeders raakten erin. Andere ordes moesten hun heil zoeken in de buitenwijken. Dit was het geval voor de augustijnen (eremieten), de geschoeide karmelieten, Hemelsdale, de clarissen en enkele beginhoven. Vanaf de 15de eeuw veranderde de situatie. Verschillende ordes konden *intra muros* meerdere huizen aanschaffen en er refuges inrichten (Stavele-Eversam, augustijnen, Lo, Waasten, Voormezele, Roesbrugge, Meseu en Zonnebeke-Nonnebossen). Soms werden ze, zeker na de godsdiensttroebelen, tot serieuze complexen uitgebouwd, zoals die van de ongeschoeide karmelieten, jezuïeten, augustijnen, kapucinessen, benedictijnen (Sint-Jan) en arme klaren. (Simons e.a. 2001; Mus 2010). In de 16de eeuw werd het bisdom leper gecreëerd en kwam het bisschoppelijk paleis tot stand. Daarnaast zijn uiteraard nog hospitalen, godshuizen en andere liefdadigheidsinstellingen het vermelden waard.

Ook de burgerlijke architectuur heeft onmiskenbare sporen nagelaten. Bepaalde gebouwen van de grafelijke en stedelijke administratie, de gildehuizen, de gevangenis, ... zijn inmiddels al aangesneden (Dewilde e.a. 2000; Dewilde e.a. 2001; Trommelmans 2012). Ook de sporen van de leperse drinkwaterregie mogen hierbij gerekend worden (Dewilde 1996). Bij de noodopgravingen in de leperse binnenstad zijn resten van houten, bakstenen en ijzerzandstenen constructies aangetroffen. Soms kon de verstening van een houten gebouw aangetoond worden. Er komen ook (houten) constructies op bakstenen poeren voor. Daarbij is het onderscheid tussen woon-, werk-, opslag- of handelsruimte zeker niet altijd even duidelijk. In die zin is voortgezet gedetailleerd onderzoek nodig (De Gryse e.a. 2010; Dewilde e.a. 2000; Dewilde e.a. 2001; Dewilde e.a. 2001a & 2001b; Dewilde e.a. 2002; Dewilde e.a. 2003; Gierts e.a. 2012).

Ook zijn al diverse aanwijzingen voor artisanale activiteit aangetroffen. Leerlooierskuipen (Kauwekijnstraat) en steenovens (Westkaai) zijn uiteraard eenduidig (Dewilde e.a. 1997; De Gryse e.a. 2014). Daarnaast zijn tal van ovenstructuren gevonden, die niet nader kunnen geïdentificeerd worden. Ze kunnen zowel in de lakennijverheid (ververij) als de metaalverwerking thuishoren. Ook zijn er ambachten waarvan de infrastructuur totaal niet gekend is. Zo zijn brouwerijen, volleries, ... nog onbekend terrein.

Evaluatie van de bewaringstoestand en motivatie voor de afbakening

Archeologisch onderzoek is in leper eerder traag op gang gekomen. Eenmaal de bal aan het rollen ging, was er echter geen houden meer aan. Het eerste archeologisch onderzoek gebeurde naar een van de torens van de Bourgondische stadsversterking (Mus, 1981). Vanaf 1987 werden op geregelde tijdstippen allerlei werfcontroles uitgevoerd en werd ook de Leeuwentoren, een ander onderdeel van de Bourgondische vesten, onderzocht (Termote 1989; Termote 1990). Het grootschalig onderzoek in de Verdrongen Weide betekende de definitieve bevestiging van het belang dat archeologisch onderzoek voor de geschiedenis van leper in zich droeg. Door de teloorgang van het leperse stadsarchief op 22 november 1914, wordt nu algemeen aangenomen dat archeologisch onderzoek de belangrijkste bijdrage levert voor de verdere studie van de leperse geschiedenis (Haneca e.a. 2009).

Het ecologisch materiaal is goed bewaard en heeft al aanleiding gegeven tot zeer divers onderzoek. Een beperkt aanbod dierenbot, visresten, zaden en vruchten, mijten en parasieten, pollen, ... is inmiddels aangepakt en heeft uitstekende onderzoeksresultaten opgeleverd.

De stedelijke ruimte bewaart sporen van samenlevingen die daar achtereenvolgens aanwezig waren en deze ruimte aan hun noden hebben aangepast. Ze is met andere woorden het resultaat van een complex levenstraject waarbij de invulling veranderlijk was naargelang de sociaal-economische, maatschappelijke en institutionele context. Meer nog dan bij dorpen hebben stadsplattegronden een cumulatief karakter en verschillende fasen. De meeste steden zijn niet als geheel gepland, maar hebben vaak een oude nederzettingkern die teruggaat op een burch of abdij, een economische infrastructuur of andere. Soms kunnen deze zelfs refereren naar een oudere, vroeg- of pre-middeleeuwse aanwezigheid.

Het gebruik van de 19de-eeuwse kadastrale kaart (gereduceerd kadaster) als bron voor het onderzoek naar de historische gelaagdheid van een stad wordt gesuggereerd omdat deze een tijdsbeeld geeft van net voor de industrialisering en omdat dit de eerste nauwkeurige versie van het kadaster is met perceelsaanduiding. De oorspronkelijke perceelsindeling van een stad is een relatief stabiel element in de plattegrond, die vaak een prestedelijke oorsprong kent. Ondanks de processen van herverdeling blijven oude bezitsgrenzen en straatpatronen toch lang zichtbaar in het stedelijke landschap. De historische stedelijke kernen zijn immense archeologische sites en behoren tot de meest uitgebreide en complexe sites ter wereld, zowel in extensie als in stratigrafie. Tegelijkertijd zijn deze sites door permanente verstedelijking en stedelijke ontwikkeling ter plaatse zwaar bedreigd.

Wat betreft de afbakening wordt er traditioneel van uitgegaan dat de aanwezige versterkingen in de eerste plaats louter defensieve structuren waren en als dusdanig infrastructuur met een zware belemmerende invloed op de stadsontwikkeling. Hieruit volgt de constructie om de stadswallen te beschouwen als grenzen aan de stadsgroei en dus als bepaling van stadfasen. De stadswallen vormen een belangrijk onderdeel van de stedelijke identiteit en zijn als

zodanig actieve componenten en bepalend voor de conceptuele stedelijke ruimte vóór de industriële periode en dus ook betekenisvol als afbakening van de complexe archeologische sites die steden zijn.

Omwille van al deze redenen wordt de grens van de archeologisch complexe en waardevolle ruimte vastgelegd op de buitenste afbakening van de stadsgracht rond de wallen en muren. De grachten bieden bovendien goede bewaringscondities voor organisch stedelijk afval. In een aantal gevallen werden de laatmiddeleeuwse muren tussen de 16de en de 18de eeuw vervangen door bastions en Vaubanversterkingen. De vergelijking met oudere stadsplannen laat echter steeds zien dat deze latere omwallingen ook de volledige laatmiddeleeuwse ruimte omvatten.

Het intekenen van de kernen gebeurde vanuit de ruimste perceelsafbakening en rekening houdend met belangrijke fysieke grenzen. Deze afbakening concentreert zich in de eerste plaats op de begrenzingen die zichtbaar zijn op de kaart, zoals stadsmuren, omwalling, stadsgrachten. Ook de open ruimten tussen de bebouwde kern en strategische elementen, zoals de rivieroever, worden opgenomen. Op deze manier zijn we honderd procent zeker dat de afbakening van de historische stedelijke kernen in Vlaanderen dekkend is voor de volledige zone met complex stadsarcheologisch erfgoed (Tys e.a. 2010).

Bibliografie

Gereduceerde Kadasterkaart van België, Dépôt de la Guerre, uitgegeven in 1845-1855, schaal 1:20.000.

DE GRUYSE J., BONQUET T. & PYPE P. 2010: *Archeologisch onderzoek van de Solidum Terra-site (Ieper): Zevenhonderd jaar wonen en werken*, Sijsele.

DE GRUYSE & BONQUET T. 2014: *Vestingmuren en baksteenovens langs de Westkaai (Ieper)*, Ruben Willaert bvba rapport 67, Sijsele.

DEWILDE M. 1996: De middeleeuwse drinkwatervoorziening. In: DEWILDE J. (red.), *800 jaar drinkwatervoorziening in Ieper*, Ieper, 4-7.

DEWILDE M. & ERVYNCK A. 1995: *De thuiskomst van Michiel Quaetjenc. Archeologie in de Verdrongen Weiden van Ieper*, Ieper.

DEWILDE M. & MUS O. 1997: Archeologische vondsten in de Kauwekijnstraat te Ieper. Aanknopingspunten voor haar vroegste geschiedenis (W.-VL.), *Archaeologia Mediaevalis* 20, 57-59.

DEWILDE M. & VANHOUTTE S. 2000: Archeologisch noodonderzoek aan de Gevangenisstraat te Ieper (W.-VL.), *Archaeologia Mediaevalis* 23, 56-57.

DEWILDE M. & VANHOUTTE S. 2001: Archeologisch noodonderzoek aan de Gevangenisstraat te Ieper (W.-VL.), *Archaeologia Mediaevalis* 24, 87.

DEWILDE M. & VAN BELLINGEN S. 1998: Excavating a Suburb of Medieval Ypres (Belgium). Evidence for the Cloth Industry. In: DEWILDE M., ERVYNCK A. & WIELEMANS A. (eds), *Ypres and the Medieval Cloth Industry in Flanders. Ieper en de middeleeuwse lakennijverheid in Vlaanderen, Archeologie in Vlaanderen Monografie 2*, Brussel, 57-76.

DEWILDE M. & WYFFELS F. 1995: Van akker tot Grote Markt te Ieper (W.-VL.), *Archaeologia Mediaevalis*, 18, 38-39.

DEWILDE M. & WYFFELS F. 1999: Archeologisch onderzoek in de Verdrongen Weide te Ieper (W.-VL.), *Archaeologia Mediaevalis* 22, 61-62.

DEWILDE M. & WYFFELS F. 2001a: Archeologisch noodonderzoek aan de Sint-Jacobsstraat en het Guido Gezelleplein te Ieper (W.-VL.), *Archaeologia Mediaevalis* 24, 86-87.

DEWILDE M. & WYFFELS F. 2001b: De XII Apostelen. Archeologisch noodonderzoek langs de Rijseleweg te Ieper (W.-VL.), *Archaeologia Mediaevalis* 24, 88.

DEWILDE M. & WYFFELS F. 2002: Archeologisch onderzoek bij het gerechtsgebouw te Ieper (W.-VL.), *Archaeologia Mediaevalis* 25, 54-55.

DEWILDE M. & WYFFELS F. 2003: Archeologisch noodonderzoek aan de Rijselstraat te Ieper (W.-VL.), *Archaeologia Mediaevalis* 26, 108.

DEWILDE M. & WYFFELS F. 2015: *Vondstmelding in de Diksmuidestraat in Ieper (Ieper, West-Vlaanderen)*, Onderzoeksrapporten Agentschap Onroerend Erfgoed 20.

GIERTS I., COX L., JANSSENS N. & VAN REMOORTER O. 2012: *Archeologische opgraving Ieper-Merghelynckstraat 3-5-7*, BAAC Vlaanderen Rapport 13, Gent.

HANECA K., DEWILDE M., ERVYNCK A., BOEREN I., BEECKMAN H., GOEGHEBEUR P. & WYFFELS F. 2009: De 'houten eeuw' van een Vlaamse stad. Archeologisch en dendrochronologisch onderzoek in Ieper (prov. West-Vlaanderen), *Relicta. Archeologie, Monumenten & Landschapsonderzoek in Vlaanderen* 4, 99-134.

MUS O. 1981: Opgraving van een middeleeuwse toren van de Ieperse vesting, *Archaeologia Mediaevalis* 4, 22-24.

MUS O. 1983: De eerste fase van het Iepers herstelprogramma na het beleg van 1383. In: VYNCKIER R. (red.), *Ieper Tuindag. Zesde eeuwfeest. Een bundel historische opstellen*, Ieper.

MUS O. 1985: De Geboorte van een Marktplein. In: *De Ieperse markt Een historisch fenomeen*, Ieper.

MUS O. 1998: L'évolution de la ville d'Ypres depuis l'origine jusqu'à 1400. In: DEWILDE M., ERVYNCK A. & WIELEMANS A. (eds.), *Ypres and the Medieval Cloth Industry in Flanders. Ieper en de middeleeuwse lakennijverheid in Vlaanderen*, Archeologie in Vlaanderen. Monografie 2, Brussel, 57-76.

MUS O. 1999: Het beleg van Ieper in 1383. De vernieling van de buitenwijken en de gevolgen voor de binnenstad en de bewoners ervan. In: OPSOMMER R. (ed.), *Van Ieperse scholen en lenen, schilderijen en criminelen uit velerlei eeuwen*, Ieper.

MUS O. (red. TRIO P. m.m.v. ALLEMON J., DE SMET M. & DEWILDE J.) 2010: *De geschiedenis van de middeleeuwse grootstad Ieper. Van Karolingische villa tot de destructie in 1914*, Ieper.

SIMONS W. & TRIO P. 2001: Begijnen, begarden en tertiariissen in het middeleeuws Ieper, *Jaarboek voor middeleeuwse geschiedenis* 4, 118-167.

STUBBE L., DENDOOVEN D., TERMOTE J. & VANDERGHOTE Ph. 2003: *Vesting Ieper Wandelend in een historisch landschap*, Antwerpen.

TERMOTE J. 1989: De leeuwentoren in Ieper. Een bijdrage tot het onderzoek van de Bourgondische stadsversterkingen in Kust-Vlaanderen, *Westvlaamse Archaeologica* 5.1, 17-19.

TERMOTE J. 1990: Het stadsarcheologisch onderzoek te Ieper in 1988-1989, *Westvlaamse Archaeologica* 6.3, 65-78.

TROMMELMANS R. 2012: *Archeologische opgraving Ieper Lakenhalle Basisrapport* (Ingelmunster).

TYS D., BUYLE E., VERDURMEN I. & CANTERS F. 2010. *Vectorisering en karakterisering van nederzettingkernen op basis van het zgn. 'gereduceerd kadaster'*, SKAR-Rapport 5, Brussel.

VAN BELLINGEN S. & DEWILDE M. 1994: Noodonderzoek in de Verdrongen Weiden te Ieper (W.-VL.), *Archaeologia Mediaevalis* 17, 50-52.

VAN BELLINGEN S. & DEWILDE M. 1994: De verdwenen Sint-Michielswijk te Ieper (prov. West-Vlaanderen). Interimverslag 1994, *Archeologie in Vlaanderen* IV, 149-167.

VAN BELLINGEN S., DEWILDE M. & MUS O. 1993: De verdwenen Sint-Michielswijk te Ieper (prov. West-Vlaanderen). Interimverslag 1993, *Archeologie in Vlaanderen* III, 255-280.

VERDEGEM S., VERVOORT R., TOMBEUR L. & DE SMAELE B. 2013: *Resten van vesten te Ieper (Maarschalk Frenchlaan, Rudyard Kiplinglaan, Gildenstraat)*, ADEDE Archeologisch Rapport 32, Gent.

VERHULST A. 1999: *The rise of cities in North-West Europe*, Cambridge.

Is aangeduid als

- **Ieper (Ieper)** Deze zone omvat de historische stadskern van Ieper.

Omvat

- **Appelstraat 1-3 (Ieper)** Naar aanleiding van de bouw van een flatgebouw werd in de Appelstraat te Ieper een proefputtenonderzoek en opgraving uitgevoerd.
- **Bukkersstraat, Burggraafstraat, Wenninckstraat (Ieper)** Op basis van de onderzoeksresultaten kunnen de aangetroffen sporen en structuren aangetroffen in WP1 in drie verschillende occupatiefases onderverdeeld worden. De jongste fase betreft een bewoningsfase, te dateren in de 15e-16e eeuw. Deze dekt een de 13e-14e-eeuwse fase af die bestaat uit verschillende kuilen en ophogingslagen. Daaronder bevond zich nog een oudere oudste fase, die van verschillende grachtssystemen, te dateren in de volle middeleeuwen.
- **Sint-Janstraat, Sint-Niklaasstraat (Ieper)** In het kader van de uitvoering van een nieuwbouwproject op enkele percelen gelegen langs de Sint-Niklaasstraat en de Sint-Jansstraat te Ieper voerde een team archeologen van Monument Vandekerckhove nv een archeologische prospectie uit op het terrein.
- **Elverdingestraat 2-4 (Ieper)** Naar aanleiding van de bouw van twee meer- en één eensgezinswoning in de binnenstad van Ieper, werd na een positief vooronderzoek (één proefsleuf en 3 proefputten) overgegaan tot een vlakdekkende opgraving. De site kent een complexe stratigrafie, waarbij het overgrote deel van de sporen te dateren is in de middeleeuwse periode, de nieuwe en nieuwste tijd.
- **Frenchlaan (Ieper)** Naar aanleiding van de sloop van bestaande bebouwing en het optrekken van nieuwbouw werd een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd. Er werden twee restanten van muren aangetroffen.
- **Haiglaan 178 (Ieper)** Naar aanleiding van een geplande omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen te Ieper Haiglaan 178, gelegen binnen een archeologische zone, werd het gebied onderworpen aan een archeologisch onderzoek.
- **Hoge Wieltjesgracht (Ieper)** Tijdens de opgraving hebben de oudste sporen betrekking tot de eerste bebouwing van het kloostercomplex van de Minderbroeders in de 13de eeuw. De sporen omvatten voornamelijk muren, maar ook funderingen, kuilen, een oven en een oude werkvloer. Enkele postmiddeleeuwse structuren zijn een riool, een waterput en een kelder of een beerput.
- **Hommelhofstraat 17A (Ieper)** Naar aanleiding van de bouw van twee woningen werd een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd.
- **Blindeliedenstraat, Ieperleestraat (Ieper)** Naar aanleiding van collectorwerken (fase 5) vond een archeologisch onderzoek plaats.
- **Masscheleinlaan, Minneplein, Nijverheidstraat, Slachthuisstraat, Surmont de Volsberghestraat, Veemarkt (Ieper)** Doorheen de verschillende zones werden restanten van middeleeuwse en laatmiddeleeuwse aanwezigheid vastgesteld in de vorm van overblijfselen van woonhuizen, mestkuilen en kuilen, waterafvoerinstallaties.
- **Arsenaalstraat (Ieper)**
- **Ypermanstraat 26 (Ieper)** Archeologisch onderzoek leverde sporen op uit de Romeinse tijd/vroege middeleeuwen, een 15de-eeuwse gracht en Britse geschutsopstellingen uit de Eerste Wereldoorlog.
- **Janseniusstraat 10 (Ieper)** Naar aanleiding van de bouw van een meergezinswoning met vier wooneenheden werd een archeologische opgraving uitgevoerd. In een eerste werkput werden muurresten aangetroffen die afkomstig zijn van het voormalige bisschoppelijke paleis uit 17de eeuw. In de tweede werkput werden op het niveau van de moederbodem verschillende kuilen aangetroffen.
- **Kaaistraat 17 (Ieper)** De aangetroffen sporen tijdens de vlakopgraving duiden op een bewoningsgeschiedenis die minstens teruggaat tot de late middeleeuwen. De oudste aanwezigheid dateert uit de 11de - 13de eeuw in de vorm van een open riool. Langs de noordelijke zijde van het plangebied werd een monumentale muur aangetroffen waarbij het waarschijnlijk om de zuidelijke muur van de Sint-Niklaaskapel gaat. Ook de aangetroffen massieve bakstenen waterput kan mogelijk in verband gebracht worden met deze fase.
- **Kalfvaart 19 (Ieper)** Tijdens rioleringswerken werd een muur behorende tot de Vaubanvesting ontdekt.
- **Maloulaan 16 (Ieper)** Vondst van twee muren, mogelijk te linken aan de vestingswerken van Ieper.
- **Maloulaan 16 (Ieper)** Bij de opgraving in de tuinzone werden muurmassieven aangetroffen, die aan de Vaubanvesten te relateren zijn.
- **Meenseweg, Zonnebeekseweg (Ieper)** Tijdens de terreinevaluatie werden in totaal 21 spoornummers uitgeschreven. De relevante archeologische sporen betreffen greppels, grachten, kuilen, een muur en een bomkrater. Anderzijds werden ook recente antropogene verstoringen aangesneden.
- **Minneplein 35 (Ieper)** Naar aanleiding van een toevalsvondst kwamen 17de-eeuwse muurresten aan het licht op het domein van het Technisch Atheneum op het Minneplein in Ieper.
- **Neermarkt 8 (Ieper)** Bij de aanleg van een liftkoker werden archeologische vondsten gedaan. Jan Decorte (CO7) meldde de vondsten aan het agentschap Onroerend Erfgoed. Er werd een opgraving georganiseerd.
- **Oude Houtmarktstraat 7 (Ieper)** Naar aanleiding van de constructie van een nieuw appartementsgebouw werd een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd.
- **Pennestraat 64 (Ieper)** Tijdens rioleringswerken werd een muur aangesneden die deel uit maakt van de Vaubanversterking rond de stad.
- **Poperingseweg (Ieper)** Er stonden werken gepland waarvoor archeologisch vooronderzoek vereist was, bestaande uit de oprichting van twee nieuwbouwwebouwen ter hoogte van twee te slopen bestaande gebouwen. Het grootste bestaand gebouw was volledig onderkelderde.
- **Rijselepoort 5-7 (Ieper)** Tijdens het vooronderzoek werd er een WOI sporencomplex en een laatmiddeleeuws sporencomplex aangetroffen.
- **Rijseleweg 80 (Ieper)** Tijdens de opgraving zijn in totaal 135 sporen geregistreerd. Ze kunnen voornamelijk worden toegewezen aan de Late Middeleeuwen en de Nieuwste Tijd. De sporen uit de Nieuwste tijd betreffen voornamelijk restanten van het huis uit de 19e eeuw dat op het plangebied stond en sporen uit de Eerste Wereldoorlog. De sporen uit de Late Middeleeuwen omvatten grondsporen zoals kuilen, paalkuilen of greppels. Het onderscheid tussen beide fasen is duidelijk waar te nemen doordat er tussen de twee fasen een dik antropogeen ophogingspakket bevond. De vondsten geassocieerd bij deze contexten ondersteunen deze datering. Naast sporen uit de Late Middeleeuwen en Nieuwste Tijd werd er ook een beperkt aantal contexten uit de Nieuwe Tijd aangesneden.

- **Rustenhove 4 (leper)** Naar aanleiding van de realisatie van 12 sociale woonentiteiten, 12 parkeerplaatsen en een grote fietsenstalling vond een archeologisch vooronderzoek plaats.
- **Sint-Catharinastraat (leper)** Tijdens de voorbereidende werken voor een verkaveling werden funderingen waargenomen.
- **Sint-Niklaasstraat 4 (leper)** Tijdens het uitbreken van een keldervloer in een pand aan de Sint-Niklaasstraat werden enkele graven van het kerkhof horende bij de Sint-Niklaaskerk aangesneden. De vondst werd gemeld bij het agentschap Onroerend Erfgoed.
- **Stationsstraat 53-55 (leper)** In het kader van de realisatie van een nieuwbouwproject werd een archeologische opgraving en een dendrochronologisch onderzoek uitgevoerd.
- **Aardestraat 1, Stationsstraat 62-64 (leper)** Het onderzoek heeft de ontwikkeling van het terrein vanaf de volle middeleeuwen in kaart kunnen brengen.
- **Steverlyncklaan (leper)** Naar aanleiding van een geplande stedenbouwkundige vergunningsaanvraag in het kader van de uitbreiding van de bestaande parking, werd een archeologisch vooronderzoek uitgevoerd op een terrein (gerooid bos) van ca. 0.5 ha ten westen van de Picanol-site.
- **Vaubanstraat 54 (leper)** Er vond een archeologisch vooronderzoek plaats naar aanleiding van een geplande stedenbouwkundige vergunningsaanvraag.
- **Vaubanstraat 42 (leper)** Het archeologisch onderzoek kadert in de bouw van twee nieuwbouwwoningen op een perceel aan de Vaubanstraat gesitueerd aan de oostzijde van de binnenstad van leper. Na een positief vooronderzoek werd overgegaan tot het gedeeltelijk opgraven van het noordelijk gedeelte van het perceel. Hierbij werd een gedeelte van de Spaanse citadel aangesneden, naast een bomkrater uit de Eerste Wereldoorlog.
- **Westkaai 33 (leper)** Naar aanleiding van de bouw van appartementen met ondergrondse garage vond een archeologische werkbegeleiding plaats.

Is deel van

- **leper (leper)**

Meer info

- <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/140005>

De leperlee, het kanaal leper-IJzer en de Martjesvaart



Beknopte karakterisering

Typologies [aanlegplaatsen](#), [bunkers](#), [gedenktekens](#), [hoeven](#), [kanalen \(infrastructuur\)](#), [landhuizen](#), [militaire begraafplaatsen](#), [nijverheidsgebouwen en productieplaatsen](#), [parken](#), [sluizen](#), [slagvelden](#), [Vaubanvestingen](#), [dijken](#), [agrarische landschappen](#), [slagvelden](#)

Datering [WO I](#)

Beschrijving

Dit gebied wordt gevormd door een tweetal gekanaliseerde waterlopen, de leperlee en de Martjesvaart. De leperlee is tegenwoordig een kleine waterloop die niet overal in het landschap even duidelijk zichtbaar is. Toch kent het een lange geschiedenis die sterk samenhangt met de ontwikkeling van de stad leper. Bij Drie Grachten stroomt de leperlee in het Kanaal leper-IJzer (soms ook leperleekanaal genoemd), dat sinds lange tijd de scheepvaartfunctie van de leperlee overgenomen heeft en nu hier het meest opvallende landschapselement is. Bij Drie Grachten stroomt tevens de Martjesvaart in het kanaal. Deze vaart is een gekanaliseerde waterloop die tot het grondgebied Merkem behoorde. Bij het dorp Merken vormen het kasteel en park van de familie de Coninck de Merckem een belangrijk historisch en landschappelijk geheel.

Fysische geografie

Binnen dit gebied liggen de twee valleien van de leperlee en de Martjesvaart, buiten de valleien loopt het reliëf licht omhoog (hoogteverschil van circa 3m) en liggen niveo-eolische en niveo-fluviatiele afzettingen bestaande uit (vochtig) zandleem bovenop de onderliggende mariene afzettingen van de leper Groep. De valleien hadden zich gedurende de aanvang van het holoceen diep ingesneden in de onderliggende lagen. Door de stijging van het waterpeil tijdens het subboreaal kon in deze valleien een veenlaag groeien. Vanaf circa 300 na Christus nam de getijdeninvloed in de IJzervlakte opnieuw toe, waardoor zich in het noordelijk deel van het gebied (tot circa de Steenstraat) krekens vormden die sediment afzetten en de veenlaag bedekten. De krekens zelf vormen nu rugjes die

door inversie hoger liggen dan de omringende kleiafzettingen (deze hoogteverschillen zijn binnen het gebied zeer gering). Er zijn indicaties dat Drie Grachten in de 10de eeuw nog onder invloed van de getijden stond. Via de IJzer stonden de leperlee en de Martjesvaart in verbinding met de Noordzee. De vorming van een nieuwe duinengordel, de opslibbing van de kustvlakte en allerlei waterbeheersende maatregelen (bedijking, afwatering en sluizen) zullen dit naderhand steeds meer afgezwakt hebben. In de 11de eeuw kan het evenwel nog (lichtjes) voelbaar geweest zijn.

De leperlee wordt gevoed door onder andere de Bollaertbeek en de Haringbeek, twee beekstelsels die hun oorsprong vinden in het West-Vlaamse heuvelland. Deze waterloop werd oorspronkelijk Ypere of Iper genoemd, waarlangs de eerste bewoning van leper zich vestigde. De waterloop werd binnen de groeiende nederzetting reeds in de 11de eeuw aangepast en werd vanaf dat moment leperlee genoemd naar het gekanaliseerde, geleide karakter. De werken aan de 'leperre' buiten leper zullen zeer waarschijnlijk in de tweede kwart van de 12de eeuw gesitueerd zijn. De stad werd naar het noorden via de leperlee ontsloten naar de toen ook al gekanaliseerde IJzer.

De Martjesvaart wordt gevoed door waterlopen die ten oosten van het kanaal leper-IJzer liggen, onder andere de Sint-Jansbeek en de Hanebeek die hun oorsprong rond Zonnebeke en Passendale hebben. Alleen het noordelijk deel, ten noorden van de N369 is gekanaliseerd en bedijkt.

Buiten valleien van de leperlee en Martjesvaart en de daarlangs liggende broeken bevinden zich de zand- en zandleemgronden. Ten noorden van Steenstrate ligt het interfluvium van Poezel tussen deze twee waterlopen. Deze interfluvia worden hier toponymisch ook wel 'schote' genoemd: een vooruitspringend, langgerekt droog, hoger gelegen land. Noordschote en Zuidschote zijn op een dergelijke 'schote' gelegen. Oost- en Westpoeselstraat liggen op deze 'schote', op het interfluvium tussen de Martjesvaart en het kanaal leper-IJzer. Deze twee wegen ontsluiten de 'Poessel', voor het eerst vermeld als Poveslo in 1127 (De Flou). De abdi van Mesen had in dit gebied belangrijke bezittingen, ze verwierven in de 13de eeuw verschillende gronden in 'Poessel'. Op de Sanderuskaart (1644) worden beide straten inclusief hun naam vermeld. In tegenstelling tot de natte broeken, waren en zijn deze gronden zeer geschikt voor akkerbouw.

De natuurwaarde van het gebied is voor een groot deel vertegenwoordigd in de broeken aansluitend op de IJzerbroeken in het noorden. Aangezien deze gebieden een constant landgebruik als grasland kennen, minstens sinds eind 18de eeuw, is het biologisch waardevol. Deze gronden staan nog jaarlijks (in herfst en winter) onder water en aangezien ze aansluiten bij de uitgestrekte IJzerbroeken, vormen ze een trekpleister voor diverse watervogels.

De Martjesvaart en het Kanaal leper-IJzer hebben hun eigen natuurwaarde. Lijnelementen als deze, bestaande uit water met aan weerszijden de oevers en beplantingen, vormen een corridor waarlangs dieren en planten kunnen migreren. Het kanaal leper-IJzer vormt over zijn lengte van 15km, een rol van betekenis in de verbinding van verschillende natuurgebieden, vooral voor de migratie van verschillende diersoorten. Het Kanaal leper-IJzer is ook één van de meest visrijke kanalen in West-Vlaanderen, er komen minstens twintig vissoorten in relatief hoge aantallen voor. In 2000-2001 werd een natuurinrichtingsplan opgesteld waarbij gestreefd werd naar verbetering van de natuurwaarde van (de omgeving van) het kanaal. Zo moest de landbouw geëxtensiverd worden, struweel worden aangeplant, afsluitingen verplaatst, hakhoutbeheer hersteld en natuurvriendelijke oevers aangelegd. De brede dijk aan de westelijke zijde van het kanaal is voor sommige delen, vooral ten zuiden van het sas van Boezinge, uitermate reliëfrijk wat veelal een rijkere flora met zich meebrengt. Voor de Tweede Wereldoorlog lag er op enkele plaatsen nog bebouwing op deze dijk, vooral nabij leper en Boezinge, wat mogelijk mee voor het reliëf heeft gezorgd, ook de inzet van deze dijk tijdens de Eerste Wereldoorlog als verdedigingslinie kan voor reliëfverschillen hebben gezorgd. Ten noorden van het Sas van Boezinge werden deze dijken vermoedelijk afgevlakt en in gebruik genomen voor akkers ten nade van het gebruik van de dijken als grasland. De meest biologisch waardevolle delen van de Martjesvaart liggen tussen Steenstraat en de Kleine Martjesbrug. Hier liggen smalle lage dijken met zachte oevers langs de vaart met daarop een waardevolle vegetatie bestaande uit sleedoorn- en meidoornstruwelen, vermengd met hondsroos, es, vlier, zomereik, wilg en zoete kers. De vegetatie trekt veel broedvogels aan en in het kanaaltje zelf komen diverse watervogels voor.

Cultuurhistorie

Historiek leperlee en aanleg Kanaal leper-IJzer

De leperlee speelde een cruciale rol in de economische ontwikkeling van de stad leper. Toen de stad vanaf de 11de eeuw een periode van bloei doormaakte, werd geïnvesteerd in het kanaal: aanleg, verbreding en verdieping. Wanneer er machtsconflicten waren, kende het kanaal periodes van verval. De vroege kanalisatie van de waterwegen tussen leper en de zee is op Vlaams niveau uniek en benadrukt het belang van leper in middeleeuws Vlaanderen.

Tot het moment van kanalisatie was het beekje enkel geschikt voor kleine bootjes. De lakenindustrie in leper groeide in de 10de eeuw snel als gevolg van de stimulerende rol die de Graaf van Vlaanderen speelde in de ontwikkeling van de kustvlakte. De wol voor het laken was afkomstig van de schapen op de schorren. De Vlaamse graven bouwden in de loop van de 11de eeuw residenties uit in het centrum van de stad. Reeds in 1127 zijn er havenactiviteiten in leper. De binnenvaartuigen konden de stad binnenvaren en hun handelswaren laden en lossen aan de kades. In de loop van de 12de eeuw groeide de stad verder uit en werd ze begunstigd met een stadskeure. Hierdoor kon de stad uitgroeien tot een grootstad met invloedrijke lakenindustrie. Deze industrie gaf een enorme impuls aan de groei van de stad. Vele patriciërs met macht en politieke invloed vestigden zich in leper.

Filips van den Elzas, graaf van Vlaanderen van 1168 tot 1191 staat erom bekend dat hij in de droogvallende kustvlakte tal van infrastructuurwerken liet uitvoeren om de handel te stimuleren. Stukken van de IJzer, van de Handzamevaart en de Lovaart werden toen gekanaliseerd. Ook de verbinding leper-IJzer zal daarbij ongetwijfeld aangepakt zijn. De 'leperre' wordt zo ook buiten leper de leperlee. Vermoedelijk zullen dan ook al overdrachten aangelegd zijn, al kan dit ook later gebeurd zijn. Eerst zal vooral Diksmuide de functie van vooruitgeschoven havenpost vervullen, later nam de door de graven van Elzas in 1163 gestichte havenstad Nieuwpoort deze functie over. In deze periode werd alles in het werk gesteld om de verschillende West-Vlaamse steden via waterwegen met elkaar in verbinding te brengen. De leperlee vormde de belangrijkste transporttak naar Brugge en richting de zee. De benaming 'leperlee(t)' werd tijdens de late middeleeuwen voor het hele traject tot Brugge gebruikt.

Vanaf 1251 werden op vraag en met steun van de stad leper belangrijke kanalisatiewerken ondernomen om het waterpeil te verhogen en de seizoenschommelingen in de leperlee (en de IJzer) weg te werken. De bloeiende lakennijverheid vereiste een vlotte waterverbinding voor de aanvoer van -wol en uitvoer van laken naar Brugge en andere internationale handelssteden. Aangezien de leperlee een wispelturige waterloop bleef, werd parallel aan de leperlee een nieuw kanaal aangelegd. Het kanaal, ook wel 'ziilinc' genoemd, werd in verschillende compartimenten opgedeeld. Het noordelijk deel, tussen Boezinge en de IJzer werd eerst aangelegd en werd bedijkt (1251). Het zuidelijke deel, tussen Boezinge en leper, was reeds gekanaliseerd en werd heraanlegd (1311). Een belangrijk kenmerk van het kanaal was het groot verval (ligging op de overgang van de West-Vlaamse Heuvels en het polderland) en een sterk wisselend verval. Stuwen met draai- of hefdeuren waren in een dergelijk kanaal minder geschikt. Om de hoogteverschillen tussen de compartimenten te overbruggen werden daarom vier 'overdrachten' aangelegd waarover de boten met behulp van windassen langs een hellend vlak opgetrokken of neergelaten werden. In het noorden van de stad leper werd een havenkom ingericht met bijhorende laad- en losplaatsen. Aansluitend op de stedelijke omgeving en parallel aan het kanaaltracé werden blekerijmeersen ingepast.

Vanaf de 14de eeuw raakte de leperse lakennijverheid in achteruitgang, als gevolg van de concurrentie van Engels laken en van productiecentra buiten leper, gelijktijdig met de demografische en economische crisis in West-Europa. Het onderhoud van de waterlopen leed hier uiteraard ook onder en het kanaal boette aan belang in. Toch bleef er sprake van trafiek en van zoeken naar tijdelijke, korte-termijn-oplossingen. Op de kaart van Sanderus (1641) staat de gekanaliseerde leperlee afgebeeld; aan de bovenloop bij leper werd het 'Den Nieuwen Vaart' genoemd, dicht bij de IJzer heette het 'leper flu' (van het Latijnse woord 'flumen' voor rivier of waterloop). Bij dit laatste deel is mooi te zien hoe het traject overeenkomt met de huidige leperlee, met twee scherpe

bochten.

De eerste helft van de 17de eeuw bracht een economische revival in Vlaanderen, die allerlei nieuwe ontwikkelingen in gang zette. Tegenaan het midden van de 17de eeuw, tussen 1637 en 1642, werd onder andere het Kanaal leper-IJzer gegraven. Het nieuwe kanaal werd deels aangelegd tussen de 'oorspronkelijke' leperlee en de 'zilinc', delen van het oude kanaal werden gedempt. Toch zijn nog enkele sporen van het oudere kanaal bewaard. In een akker ter hoogte van de sluis van Boezinge dorp, aan de rechterzijde van het Kanaal leper-IJzer, ligt een gracht die op de Vandermaelenkaart wordt aangeduid als 'ancien canal'. Waarschijnlijk is dit een restant van de middeleeuwse 'zilinc'. In hoeverre de grachten direct naast het huidige kanaal restanten zijn van het oudere kanaal is moeilijk definitief vast te stellen. Door de breedte van het nieuwe kanaal, als beide dicht tegen elkaar aanlagen, is waarschijnlijk veel van de 'zilinc' opgeruimd. Ten noorden van Steenstrate werd het 17de-eeuwse Kanaal leper-IJzer in een rechte lijn getrokken waardoor het kanaal tot Drie Grachten een stuk verder ten oosten van het oude kanaal (de huidige leperlee) kwam te liggen. Het Kanaal leper-IJzer ten zuiden van het Sas van Boezinge is op de kabinetskaart de Ferraris (1771-1777) afgebeeld als een stuk breder en rechter dan het noordelijke deel, waar het hier en daar een flauwe bocht maakte. In plaats van de vier kleine 'overdrachten', werd door ingenieur Bartelomeus de Buck in 1643 één grote schutssluis aangelegd bij Fort-St. Niklaas te Boezinge: het Sas van Boezinge. Dit sas was voor deze periode een indrukwekkend bouwwerk en zorgde ervoor dat een hoogteverschil van 6,72m kon worden overbrugd. Aan weerszijden van het sas was een waterreservoir voorzien waar het water van de versluising kon worden opgevangen om watergebrek in de zomer te voorkomen. Ook grotere schepen (tot 50 ton) konden versluisd worden en via het gemiddeld 30m brede kanaal tot leper varen. Het kanaal werd niet alleen gebruikt voor het vervoer van goederen. Zeker vanaf de 16de eeuw werden ook personen vervoerd via het water. Vooral op marktdagen werden trekschepen ingezet om personen en vracht naar de markten te brengen. Begin 17de eeuw nam het personenverkeer verder toe, wat leidde tot het gebruik van een nieuw soort trekschuit en het ontstaan van vaste tijdschema's en verbeterde kanalen.

Tijdens de relatieve vrede van het Oostenrijkse bewind vanaf 1713, kende het kanaal een economische opleving. Tijdens de Franse Revolutie en de nasleep ervan vielen het onderhoud en de werken aan de waterlopen stil. De waterlopen in de Westhoek speelden nauwelijks een rol in de voorbereidingen van Napoleon voor zijn invasie in Engeland. Vanaf 1815 behoorde het gebied toe aan het Koninkrijk der Nederlanden. In heel de Westhoek werden de vaarwegen vernieuwd en Nieuwpoort werd uitgebouwd tot nieuw militair knooppunt. In deze periode werd het Kanaal leper-IJzer uitgediept en er werd een verbreding van het bovenpand voorzien. De werken hadden plaats tussen 1827-1829. Waarschijnlijk kregen de dijken langs het kanaal in deze periode hun huidige profiel. Vooral langs de westzijde van het kanaal ligt een opvallend hoge dijk, tot 3,5m hoger dan de omringende grond. Ook tijdens de 19de eeuw werd het kanaal nog intensief gebruikt voor de scheepvaart. Vanaf de tweede helft van de 19de eeuw was er reeds een dalende trend te merken in het binnenlandse scheepvaartverkeer. Het kanaal bleef wel in gebruik. Vóór de Eerste Wereldoorlog was de diepte en breedte van het kanaal als volgt. Het Sas van Boezinge deelde het kanaal op in de beneden- en bovenvaart. De bovenvaart liep van leper tot het Sas en was 2,25m diep en 36 tot 54m breed aan de oppervlakte, 10 tot 25m op de bodem. De benedenvaart liep van het Sas tot aan de IJzer en was 1,7m diep met een bodembreedte van 6m. Dit was een geringe diepte. Schepen van 300 ton konden daardoor niet in leper aanmeren.

Langs het 15km lange kanaal waren in het verleden slechts enkele wegverbindingen mogelijk tussen de westelijke en oostelijke zijde. De Steenstraat, die de leperlee en de Martjesvaart kruist, is van oorsprong een Romeinse weg. Deze weg hield toen al rekening met de topografie en bodemgesteldheid want ze volgt de hogere zandige gronden ten zuiden van de IJzerbroeken en kruist de beken waar de valleien smal zijn. Op de Sanderuskaart van 1641 staan twee bruggen afgebeeld over de leperlee, één bij Steenstraat, en één bij Boezinge dorp (en buiten dit gebied bij de stad leper en aan de IJzer). In de periode die hierop volgde, zou deze situatie weinig veranderen. In de loop van de tijd werd vervoer van goederen meer en meer over land georganiseerd. Wegen werden uitgebouwd en bruggen uitgerust met draaibruggen zoals de Driegrachtenbrug, de Steenstratebrug en de brug bij Boezinge. In 1828 werd de weg bij Steenstrate verhard. Tussen 1873 en 1955 was er een spoorlijn tussen Armentières en Oostende die via een spoorbrug ten zuiden van het dorp Boezinge het kanaal kruiste, tevens uitgerust met een draaibrug. Voor lokaal verkeer waren de voetveren belangrijk: bij Brouwerietje te Noordschote (Brauwierieken), nabij het Withuys te Zuidschote en bij de Drie Grachten. Eind 19de eeuw werd het veer bij de Drie Grachten vervangen door een brug. Eind 20ste eeuw werd ten noorden van leper de N38 aangelegd met een brug over het Kanaal leper-IJzer. De veerponten waren vaak gekoppeld aan herbergen die schippers en andere rondtrekkende mensen konden voorzien van eten, drinken en een slaappleats.

Oorspronkelijk werd het kanaal vooral gebruikt voor het vervoer van goederen van en naar leper. Voor dit doel waren de kanalisatie- en verbeteringswerken voornamelijk bedoeld. Maar een dergelijke verkeersader trok ook andere handel en bedrijvigheid aan. Op strategische plekken, bijvoorbeeld daar waar een belangrijke weg het kanaal kruiste, werden laad- en loskades ingericht met kademuren, kasseiverhardingen en aanmeerpalen. Zo was er bij Drie Grachten een kade die als overslagplaats fungeerde voor de dorpen Noordschote en Mermem. Omstreeks 1932 werd hier een nieuwe laad- en loskaai aangelegd die tot in de jaren 1970 gebruikt werd. Op verschillende plekken langs het kanaal ontstonden, vooral in de loop van de 19de eeuw, bedrijven die voor de aan- en afvoer van grondstoffen en goederen gebruik maakten van deze waterweg. Op drie punten langs het traject waren bedrijvigheidsclusters uitgebouwd: Drie Grachten, Steenstraat en Boezinge dorp. Op deze plekken lag een kade, en werden molens, kalkovens en herbergen langs het kanaal opgericht.

De leperlee zelf, gelegen aan de westelijke oever van het kanaal, had eind 19de eeuw nog een water(af)voerende functie en zag eruit als een brede gracht. In functie van waterproblemen werd in 1884 een rapport opgesteld met betrekking tot de beek. Op dat moment was de breedte van de waterloop bij leper circa 2m en noordelijker 1,5m en werd het onderhoud slechter. Door gebrekkig onderhoud kon de beek bij hevige regens de afvoer niet verwerken en stonden weilanden en landerijen blank.

Het kanaal als strategische lijn

Op verschillende momenten in de tijd werd het kanaal (samen met de IJzer) gebruikt als 'natuurlijke' strategische lijn tegen vijandelijke troepen. De ligging van de leperlee en het kanaal leper-IJzer in de grensstreek bij de Spaans-Franse conflicten zorgde er op het einde van de 16de eeuw (1583-1597) voor dat de waterweg ook als verdedigingslijn werd gebruikt bij de krijgshandelingen. Het kanaal (zilick) werd dan ook voorzien van enkele forten op de westzijde. Naast het welbekende fort De Knocke zijn dat de forten Ter Hagen, Drie Grachten, bij de Hogebrugge, 't Wit Huisseke, Ter Craye, Steenstrate (Steenstratebrugge?) en het Sint-Niklaasfort, ter hoogte van het latere Sas van Boezinge. Over de vorm van deze forten is weinig geweten. Waarschijnlijk waren ze vierkant, mogelijk met aarden wal en houten palissade, mogelijk met hoekbastions. Na het beleg van Oostende in 1601 verloren ze hun functie, rond 1604 werden ze genivelleerd. Opvallend is dat op een kaart van 1705 nog één fort staat weergegeven, Witte F., gelegen tussen Drie Grachten en Steenstraat.

Frans-Spaanse Oorlogen

Tijdens de 17de eeuw braken verschillende opeenvolgende militaire conflicten tussen Frankrijk en de Spaanse Zuidelijke Nederlanden uit. Door de veroveringstochten heen en weer wisselden leper en omgeving meermaals van 'bezetter'. leper werd in het laatste kwart van de 17de eeuw een Franse grensstad (1678-1697). Er werd een antipenetratiestelling aangelegd die bestond uit verschillende versterkingen die plundertochten vanuit Oostende van de Staatse troepen doorgang moesten verhinderen. Aan de versterkte vesting rond de stad leper liet Lodewijk IX een noord-zuid georiënteerde vestinggordel toevoegen. Hoofdingenieur Sébastien le Pestre de Vauban gebruikte daarvoor het kanaal leper-IJzer, die op dat moment ook echt de grens was. Tussen fort Knokke en de stad leper legde hij op de westelijke oever van het kanaal leper-IJzer een doorlopende lijn aan, bestaande uit een aarden wal met v-vormige inkepingen in de westkant en met op geregelde afstand kleine aarden redoutes op deze dijk. Op de meest kwetsbare en cruciale punten, zoals bruggen, sassen, ..., werden hoornwerken of sperfortjes op de overzijde van het kanaal uitgewerkt. Dit was ook het geval met het Sas van Boezinge. Dit sas was immers van cruciaal belang voor de bevoorrading van de stad leper. De aanleg van deze versterking gebeurde in fasen; eerst werd een ravelijn met aarden

hoornwerk aangelegd (1695) en vanaf 1699 werden de redoute en een flank van het hoornwerk versteend. De versterkte linie op de westelijke kanaaloever had tot doel om een inval vanuit de Zuidelijke Nederlanden op het Franse grensgebied tegen te houden. Het kanaal diende als walgracht, terwijl achter de aarden wal de verdediging werd georganiseerd. Nadat leper in 1697 (Verdrag van Rijswijk) definitief bij de Zuidelijke Nederlanden werd ingelijfd, verloor de verdedigingslinie langs het kanaal zijn functie. De hoornwerken en vestingen kostten teveel onderhoud en geld, zodat besloten werd de linies te slopen. Alleen het hoornwerk bij het Sas van Boezinge bleef grotendeels bewaard. Bij infrastructuurwerken aan het kanaal in 1987 werden ter hoogte van het Sas belangrijke muurresten van de 17de-eeuwse vestinggordel blootgelegd. Op de Kabinetskaart de Ferraris (1771-1778) lijkt de aarden wal tussen leper en Boezinge redelijk intact gebleven en worden ten noorden daarvan nog langs beperkte stukken wallen weergegeven (het is moeilijk na te gaan waar het restanten van de wal van Vauban betreft en waar niet). Ook in latere periodes werd het kanaal nog aangepast en werden de dijken verhoogd. Delen van de huidige dijk kunnen teruggaan op de 17de-eeuwse verdedigingslinie.

Eerste Wereldoorlog

Tijdens de Eerste Wereldoorlog werd de mogelijkheid van het kanaal als strategische linie opnieuw benut. Het kanaal vormde tussen 1914 en 1917 de frontgrens tussen de Duitsers ten oosten en de geallieerden ten westen ervan. Het front volgde grotendeels het kanaal (7km) tot Steenstrate (1914-15), waar vervolgens de frontlinie naar het oosten afboog (leperboog). Na het Duitse offensief in april 1915 verliet het front de waterlinie pas ten zuiden van Boezinge. In het noorden bij Drie Grachten boog het naar het noordoosten af richting de Blankaart. De bewaarde delen van de aarden wal van Vauban en de dijken langs het kanaal deden tijdens de oorlog dienst als verdedigingslinie waarin loopgraven waren ingegraven, schuilplaatsen werden ingericht en waar de artillerie bovenop werd opgesteld. Aan de oostelijke zijde van het leperleekanaal in Boezinge legden Duitse troepen vóór juli 1917 schachten en tunnels tot onder het kanaal aan. Ze vreesden dat de geallieerden het kanaal tot onder de Duitse linies hadden ondertunneld om die met mijnen op te blazen. Daarom bouwden ze op strategische plaatsen, bij het hoornwerk (Fortin Vauban) van Boezingesas I en bij Boezinge dorp, diepe verticale schachten en tunnels als verdediging tegen de veronderstelde vijandelijke tunnels. Hun aantal en locaties konden niet precies achterhaald worden, maar uit foto's blijkt dat er minstens vier schachten of tunnels bestonden, genaamd Lina (bij Boezingesas I), Nora, Olga3 en een schachtingang tegenover Boezinge. Tijdens opgravingen bij de aanleg van een 'bypass' (2011) bij het Sas van Boezinge werd een spaarbekken aangeboord. Uit de vulling, waarin ook middeleeuws baksteen voorkwam, blijkt dat dit bassin gedurende de Eerste Wereldoorlog nog aanwezig was en benut werd, als schuilplaats en later als dumpplaats voor ongebruikte munitie. Van weerszijden kon men het kanaal moeilijk oversteken, maar zo nu en dan werden doorbraken geforceerd. Zo konden de Duitsers in april 1915 profiteren van de chaos na de gasaanval om ter hoogte van Steenstrate de westelijke zijde van het kanaal korte tijd bezetten. Na het grote geallieerde offensief bij leper in 1917 verplaatste het front zich meer naar het oosten en lag het Kanaal leper-IJzer geheel in geallieerd grondgebied.

Het landschap langs het kanaal is tijdens de Eerste Wereldoorlog mee bepalend geweest voor het karakter van deze oorlog. Ten noorden van Steenstrate is de vallei van de leperlee een stuk breder en sluit het landschap aan bij de broeken van de IJzer. Deze gronden waren sinds november 1914 onder water gezet. De vijandelijke troepen bevonden zich door deze watervlakte op grote afstand van elkaar waardoor grote offensieven en doorbraken onmogelijk waren. Dat betekende niet dat er niet gevochten werd, integendeel. De verschillende voorposten langs het IJzerfront, zoals Drie Grachten en het Withuis of Maison du Passeur bijvoorbeeld, waren gedurende heel de oorlog het toneel van heftige schermutselingen.

Drie Grachten was één van de noordelijkste plekken waar een doorgang mogelijk was in het onder water gelopen IJzerfront. De broeken rond de leperlee en de Martjesvaart stonden tevens onder water. Er was een voorpost ingericht die in eerste instantie in de Belgische sector Noordschote lag. Aan de noordoostzijde hadden de Duitsers in Luigem een versterkt 'schiereiland' uitgebouwd. Daartussen was enkel de steenweg Noordschote-Luigem, die op een verhoogde bedding lag, nog begaanbaar. Op 29 maart 1915 begonnen de Duitsers een klein offensief langs deze weg en na enkele dagen strijd slaagden zij erin Drie Grachten te veroveren en installeerden er een voorpost. Tot augustus 1917 bleef het in Duitse handen, maar tijdens de Derde Slag bij leper (juli-november 1917) namen de Fransen het weer in. Tijdens deze slag werd ook Luigem heroverd en zou het samen met Merkem tot de Belgische sector behoren. Na deze operatie diende het Kanaal leper-IJzer niet langer als frontlinie. Het kanaal kwam helemaal in geallieerde zone te liggen. Om het gemakkelijker te overbruggen legden de geallieerden op verschillende plaatsen pontonbruggen aan. Waar smalsporen de toevoer van materiaal over het kanaal moesten vergemakkelijken, werden inkepingen in de Vaubandijk gemaakt. Deze sporen zijn tot op vandaag nog zichtbaar.

Bij het Withuis (door de Fransen tot Maison du Passeur omgedoopt) zetten de Duitsers er in november 1914 voet aan wal op de westelijke oever van het kanaal leper-IJzer, terwijl de Fransen het even later heroverden. In maart 1915 nam het Belgische leger er de verdediging over en installeerden er een bruggenhoofd op de oostelijke kanaaloever, te midden de Duitse stellingen en omgeven door water. Een strook van 50 à 100m water scheidde de Belgische voorpost van de Duitse stellingen. Vanaf het Maison du Passeur versmalde het niemandsland.

Ten zuiden van Steenstrate is de beekvallei een stuk smaller en kon het water van bij de IJzer niet doordringen. Vanaf hier ontwikkelde het front zich over land en waren de loopgraven enkel door een smal stuk niemandsland van elkaar gescheiden. De leperboog kenmerkt zich doordat de loopgraven op korte afstand van elkaar lagen, soms slechts enkele tientallen meters ertussen. Hier waren veel meer gevechten en verschuivingen mogelijk, en vielen bijgevolg ook veel meer slachtoffers.

Steenstrate was een strategisch punt langs het Kanaal leper-IJzer, dat op de meeste plekken moeilijk door te steken was. Op deze plek probeerden de Duitsers door middel van een gasaanval de geallieerden terug te drijven tot ver achter het Kanaal leper-IJzer (Tweede slag om leper). Bij [hoeve Stampkot](#) hadden de Duitsers een steunpunt uitgebouwd van waaruit ze zicht hielden op de brug bij Steenstrate. Hun plan had succes want door de inzet van het chloorgas werd op 22 april 1915 een bres geslagen in de geallieerde linie en konden de Duitsers tot het gehucht Lizerne doordringen. Op 15 mei 1915 werden zij door de Fransen en Belgen weer verdreven naar de oostelijke oever van het kanaal. Na de tweede slag bij leper (april-mei 1915) was de leperboog gevoelig gekrompen en kwam het front een stuk dichtter tegen de stad leper te liggen. Steenstrate was ook om een andere reden belangrijk: het vormde de locatie waar het Belgische front aansloot bij het internationale front in de leperboog.

Tussen leper en Boezinge ligt de [Kanaalsite John McCrae](#) waar zich vanaf april 1915 al een vooruitgeschoven geallieerde verbandpost bevond. Deze hulppost lag op de grens van de Franse en Britse sectoren en langs het kruispunt van de weg leper-Boezinge met de weg naar Brielen, één van de drukste transportroutes van en naar het leperse front. In 1917 bouwde men er betonnen schuilplaatsen in de vestingswal van Vauban. Op deze plek was de Canadees McCrae als arts aangesteld voor de verzorging van gewonden en schreef hij zijn beroemde gedicht 'In Flanders Fields', dat met de slachtoffers van de Eerste Wereldoorlog wordt geassocieerd en dat de klapproos als Commonwealth symbool voor de Eerste Wereldoorlog bekend maakte. Ernaast ligt Essex Farm Cemetery, een Britse militaire begraafplaats waar 1185 gesneuvelde soldaten begraven werden. Na de oorlog werden de schuilplaatsen gebruikt als noodwoning. Nu is Essex Farm één van de weinige plekken waar je het oorlogslandschap langs het kanaal nog kunt beleven. Op deze plek lag ook een smalspoor over het kanaal. De sporen hiervan zijn in de vorm van een inkeping in de oever nog te traceren. Tussen deze plaats en Boezinge lagen nog drie andere van deze smalsporen waarvan de locatie aan de hand van de inkepingen terug te vinden zijn.

Ten noorden van Steenstrate ligt ten oosten van het kanaal, midden in het landbouwschap, de [Gedenkkapel Gebroeders Van Raemdonck](#). Deze opvallende kapel is gebouwd uit betonblokken afkomstig van het Duitse steunpunt "Stampkot", gecombineerd met natuursteen en baksteen. De kapel is opgetrokken ter ere van de broers Edward en Frans Van Raemdonck uit Temse die zich als oorlogsvrijwilligers hadden aangemeld. Volgens het verhaal kwam Frans na een aanval niet terug opdagen en zocht Edward hem daarna op in niemandsland. Achttien dagen later werden ze samen (en met de Waal Fiévez) dood terug gevonden en terplekke begraven (later werden ze bijgezet onder de IJzertoren). De broederliefde sprak zodanig tot de verbeelding dat ze symbool werden van de Vlaamse strijd aan de IJzer.

Wederopbouw en uitbouw van het kanaal na de Eerste Wereldoorlog

Door de vele gevechten die zich rond het kanaal afspeelden, werd het landschap er grotendeels vernietigd. Tot in de jaren 1930 lag het Kanaal leper-IJzer er in erbarmelijke toestand bij: kapotgeschoten sluisen in een leeggelopen kanaalbedding. De heraanleg werd pas in 1933 voltooid. Het heraangelegde kanaal kreeg een capaciteit tot 300 ton (1933). Er werden enkele kleine bochtafsnijdingen gerealiseerd, vooral tussen het Sas van Boezinge en Drie Grachten. De bocht die het Kanaal leper-IJzer voor de oorlog bij Drie Grachten maakte, werd rechtgetrokken waardoor het kanaal 50m naar het oosten verplaatst werd.

Het Sas van Boezinge werd volledig verwoest en rond 1930 vervangen door twee nieuwe schutssluisen, één bij het voormalig [Sas van Boezinge](#) (overbrugging 3,22m) en één bij [Boezinge dorp](#) (overbrugging 5m). Bij beide sluisen werd een [sluiswachtershuis](#) gebouwd in identieke vorm dat qua bouwstijl aansluit bij de regionale 19de-eeuwse bouwtrant. Bij het Sas van Boezinge zijn verschillende relictten van voor de Eerste Wereldoorlog bewaard. Het reservoir aan de oostelijke oever is in het reliëf nog zichtbaar. Van het hoornwerk zijn ook nog duidelijk de sporen zichtbaar op terrein. Ten oosten van het sas liggen aarden wallen van 2-3m hoog. Momenteel vormt de sluis bij Sas van Boezinge een esthetisch aangename plek door de combinatie van de sluis, het sluiswachtershuisje, het kanaal met daarlangs de bommenrij en de restanten van de vesting die het geheel een besloten karakter geven. Tussen het sluiswachtershuisje en het bos op de aarden wal, staat een Heilige Familiekapel, opgericht omstreeks 1925, opgebouwd uit gele bakstenen. Voor de oorlog stond er aan weerszijden een rij populieren langs het kanaal, die tijdens de oorlog natuurlijk volledig verdwenen. Nu is het kanaal opgedeeld in verschillende delen die elk hun eigen karakter kennen. In het noordelijk deel staat langs één kant een bommenrij (voornamelijk essen) langs de weg en heeft de andere kanaaloever een meer natuurlijk karakter. Tussen het Sas van Boezinge en Boezinge dorp liggen stroken bos, wat het een besloten karakter geeft. Ten zuiden van Boezinge dorp wordt het landschap stedelijker door de bedrijven aan de oostzijde met daarlangs een hoofdweg met hier en daar recente beplantingen. Langs de westzijde van het kanaal loopt hier een kleine weg met daarlangs een bommenrij (voornamelijk essen).

Na de oorlog, mede ook door veranderingen in het vervoer en technologische mogelijkheden, veranderden de verbindingen tussen de twee zijdes van het kanaal. Het veer bij het Withuis verdween, bij Brouwerietje bleef tot na de oorlog een voetveer functioneel waarvan nog een [meerpaal en kaaimuur](#) zichtbaar zijn. Een paar honderd meter ten noorden van leper was tevens een voetveer. In de loop van de 20ste eeuw waren alle voetveren evenwel verdwenen. De draaibruggen waren allemaal vernield en werden rond 1930 vervangen door vaste bruggen met een vrije hoogte van 4m. Hoewel na de oorlog het vervoer over land duidelijk veel belangrijker werd dan het vervoer over water, bleven er langs het kanaal toch voorzieningen aanwezig voor de overslag van goederen. De kade bij Drie grachten werd heraangelegd en ook nu liggen hier nog een kademuur, een brede strook kasseiverharding en verschillende aanmeerpalen. De locatie wordt nu meer gebruikt voor toeristische doeleinden. Ook bij Steenstrate en in Boezinge werd een laad- en loskade voorzien. Een aantal bedrijven werd (her)opgericht na de oorlog. In Boezinge waren twee maalderijen en een bedrijf aan de oostelijke oever gevestigd. Het [maalderijcomplex](#) met herenhuis in rode baksteen, werd in de jaren 1920 opgebouwd. Een andere [maalderij](#) werd sterk verbouwd. Er ligt tevens een [herenhuis](#) met achterliggend bouwbedrijf met het opschrift "Bouwstoffen" op de puilijst, naast de woning staat een eenvoudige kapel. Nabij Steenstraat ligt Stampkothoeve waar zeker vanaf eind 18de eeuw een windmolen stond, die omstreeks 1892 vervangen werd door een [maalderij](#). Op de samenvloeiing van de Martjesvaart in het Kanaal leper-IJzer werd in 1935-36 een elektriciteitscentrale gebouwd. De ligging aan de waterwegen zorgde voor een vlotte aanvoer van kolen die via een kaaimuur aan het Kanaal leper-IJzer werden overgeslagen. De ligging aan de kanalen garandeerde bovendien het nodige water. Van het oorspronkelijke complex werden verschillende gebouwen afgebroken, waaronder een aantal woningen. De stroomverdelers en enkele andere gebouwen bleven bestaan.

De belangrijkste concentratie aan bedrijvigheid bevond zich natuurlijk bij de stad leper waar veel goederen via de kaai (Oost- en Westkaai) werden overgeslagen. Hier konden de boten aanmeren en stonden handelspanden die de goederen verder verdeelden of verwerkten. Tijdens de oorlog was de Kaai van leper zwaar beschadigd en herleid tot een modderpoel. In 1930 werd de eerste steen gelegd voor de nieuwe Kaai, met vermelding 'Hooge Vaart – Gegraven in 1630-1640 – Vernield in 1914-1918 – Hersteld door Stad en Staat in 1930-1931'. In 1933 waren de werken voltooid, de kaaimuren waren niet alleen hersteld, maar ook opgehoogd, uitgelengd en voorzien van een borstwering. De waterdiepte in het kanaal was wel een probleem waarop men besloot in 1933 het kanaal te verdiepen zodat schepen tot 300ton van en naar leper konden varen. Juist ten zuiden van Steenstraat werd een bocht rechtgetrokken, de oude arm werd volgestort en vormt nu een verhoging. Aan de kades bij leper (kanaalkom) werden verschillende bedrijfsgebouwen opgetrokken. Zo waren er onder meer een houthandel, een petrochemisch bedrijf, verschillende groothandels in graan en meststoffen, een graandrogerij, een koffiebranderij, een kolenhandel en steenbakkerijen. Ook waren er verschillende herbergen voor de (handels)reizigers voorzien. Alle gebouwen dateren van de wederopbouwperiode. Aan de Kaai-West zijn nog verschillende gebouwen bewaard: herberg De Fontein, voormalig veevoederfabriek Lefere, [voormalig graan- en meststoffenmagazijn van de firma Blootacker & Vermeersch](#). De gebouwen van de voormalige brandstoffenbedrijf Vannieuwenhuysse werden recent gesloopt. Aan de Kaai-Oost herinneren ook verschillende gebouwen aan economische activiteit: herberg Den Hoed, een woonhuis, [graanmagazijn van de firma Vandeputte](#) en het voormalig veevoederbedrijf Gebroeders Talpe. Tot in de jaren 1970 werden de kaaien gebruikt voor de overslag van goederen en meerden er nog boten aan. Oorspronkelijk beperkten de bedrijven zich voornamelijk tot het kanaalgedeelte dicht tegen de stad leper. In het laatste kwart van de 20ste eeuw en begin 21ste eeuw werd langs het 4km lange traject van leper tot Boezinge aan de oostoever van het kanaal een bedrijventerrein ingericht. Deze bedrijven zijn in de meeste gevallen niet gelinkt aan het kanaal, er zijn slechts op enkele plekken relictten van aanmeerplaatsen en dergelijke zichtbaar. Zo had de steenbakkerij Vanderhote, Dock&Cie, ook wel Briqueteries Yproises genoemd, een eigen betonnen laad- en loskade in het kanaal die bewaard is gebleven.

Het aantal herbergen langs het kanaal kende ook een grote achteruitgang na de oorlog. Bij Drie Grachten waren voor de oorlog twee herbergen en na de oorlog kwam er één terug. Deze [herberg](#) is in de typische wederopbouwarchitectuur gebouwd in de jaren 1930. De verschillende bruggen (Steenstrate, Drie Grachten) werden na de oorlog vervangen. De spoorweg ten zuiden van het dorp Boezinge werd na de oorlog hersteld en bleef in gebruik tot 1955. De brug werd als een vaste metalen constructie heropgebouwd. Het spoor verdween, maar de [spoorwegbrug](#) bleef bewaard en kan nog steeds gebruikt worden door voetgangers en fietsers.

Langs het kanaal zijn nog verschillende relictten met cultuurhistorische waarde die meestal dateren van de periode van na de oorlog. Zo worden op verschillende plaatsen [sluisjes](#) aangetroffen die zorgen voor de afwatering van de broeken in het kanaal. Enkele sluisjes in baksteen dateren (deels) van voor de oorlog, de betonnen exemplaren allemaal van na de oorlog. Het water uit de broeken zorgde er tevens voor dat de waterstand in het kanaal voldoende hoog bleef in drogere periodes. De sluisjes komen voor ten noorden van Boezingesas, ten zuiden daarvan zijn enkel overlopen aanwezig omdat de aanpalende grond hoger ligt en er geen risico is voor overstroming. Langs het gehele traject werden vanaf leper de afstanden gemarkeerd dmv. [kilometerpalen](#). Nummers 2, 3, 14 en 15 (en mogelijk 1) zijn ronde arduinen palen die dateren van vóór de Eerste Wereldoorlog en ongeschonden bleven omdat ze buiten de frontlinie lagen. De overige palen werden in de jaren 1930 geplaatst en zijn vierkante betonnen palen. De kilometerpalen staan langs de trekweg, nummers 2 tot en met 7 staan aan de westelijke oever en de nummers 8 tot en met 15 staan op de oostelijke oever.

Het Kanaal leper-IJzer is het meest structurerende element en vanuit de omgeving valt dit kanaal op, mede door de begeleidende bommenrijen. Maar ook de leperlee zelf is nog vrijwel langs het hele traject zichtbaar, gelegen langs de westzijde van het kanaal, voor de Eerste Wereldoorlog herkenbaar aan een bommenrij. Van leper tot het Sas van Boezinge loopt de leperlee vlak langs het kanaal. Ten noorden van het sas wijkt de leperlee licht af naar het westen waar ze veelal op enkele honderden meters afstand van het kanaal loopt. Het is slechts een onopvallende brede gracht, maar door zijn rechtlijnigheid wordt het gekanaliseerde karakter benadrukt. Vanwege zijn vroege kanalisatie en belangrijke rol in de ontwikkeling van de stad leper is deze geringe waterloop toch van groot historisch belang. Slechts op één plaats is aan de oostzijde van het Kanaal leper-IJzer een relict van de gekanaliseerde leperlee zichtbaar. Juist ten zuidoosten van Boezinge ligt een gracht in een akker die een oude bocht van het kanaal is. Op de Vandermaelenkaart werd deze waterloop als "ancien

canaal" aangeduid. Dit is waarschijnlijk één van de laatste plekken waar het oude kanaal, of de 'zilinc' nog zichtbaar is. Het verloor bij de aanleg van het Kanaal Ieper-IJzer in de jaren 1630 zijn functie.

De economische betekenis van het Kanaal Ieper-IJzer neemt alleen nog maar af, maar de recreatieve waarde wordt daarentegen juist steeds verder uitgebouwd door de aanleg van fiets- en wandelpaden, het inrichten van hengelzones,... . Het vaarverkeer bestaat enkel uit pleziervaart. Bij de Drie Grachten werd recent een aanmeerplaats uitgebouwd voor de 'Isera', een naar milieu-educatie ingericht binnenvaartschip van de provincie West-Vlaanderen. Op het kanaal kan gevaren worden met kajaks met verbindingsmogelijkheden naar de IJzer.

De Martjesvaart en Merkem

In het noorden van het gebied, bij Drie Grachten, stroomt behalve de Ieperlee ook de Martjesvaart in het Kanaal Ieper-IJzer. De Martjesvaart werd in 1510 reeds vermeld als 'Maertje'. Oorspronkelijk gebruikte men de naam 'Marc' wat 'grens' betekende. De plaatsnaam van het nabijgelegen Merkem (Marchein 869) is een samenvoeging van haima/heim (woonplaats) en de naam van deze beek. Ter bevordering van de bevaarbaarheid en ontwatering van de omringende gronden, werd de beek gekanaliseerd. Het is altijd een vrij kleine vaart geweest en werd dan ook enkel gebruikt voor kleine bootjes. Tot aan Sint-Janskapel aan de Pottestraat (buiten dit gebied) was het kanaal bevaarbaar (vergelijk Ferrariskaart), maar de beek was slechts tot Langewade bedijkt en duidelijk rechtgetrokken. De gronden langs het bedijkte deel van de beek waren veel lager gelegen en uitgestrekter dan de gronden stroomopwaarts. De dijken zijn waarschijnlijk aangelegd met het oog op overstromingen, die hier, vooral in de winterperiode, veel voorkwamen. De dijken werden in recente tijden niet aangepast waardoor de Martjesvaart een waardevol cultuurhistorisch relict vormt (met waardevolle vegetaties). Langs het deel van de vaart van Merkem tot Driegrachten ligt een pad langs het kanaal met populieren er langs.

In de 18de eeuw wordt de Martjesvaart benoemd als vaarweg. Waarschijnlijk werd de waterweg reeds lange tijd voor het vervoer van goederen gebruikt. In vergelijking met de Ieperlee en het Kanaal Ieper-IJzer was de Martjesvaart veel minder belangrijk en eerder van lokaal belang. Er waren verschillende bruggen over de Martjesvaart. De Grote Martjebrug op de plek waar de Martjesvaart zich bij het Kanaal Ieper-IJzer voegt, wordt nu Cayennebrug genoemd (het toponiem Grote Martjebrug verhuisde foutief naar de brug bij Drie Grachten). Bij Langewade en de Sint-Janskapel waren al in de 18de eeuw gemetselde bruggen. Tenslotte was er een klein bruggetje ter hoogte van het dorp, De Kleine Martjebrug. Om water vanuit de vaart vrij in de sloten in de omringende broeken te laten stromen stonden de sluisjes meestal open. Bij hevige regenval werden ze dichtgedraaid zodat het water van de Martjesvaart direct naar het Kanaal Ieper-IJzer stroomde. Tegenwoordig zijn de sluisjes uitgerust met terugslagkleppen. De enige inlaatsluis, die gebruikt werd om in droge periodes water aan te voeren, ligt tussen het Kanaal Ieper-IJzer en de Engelandelft.

De gemeente Merkem ontstond na het ancien régime uit drie afzonderlijke heerlijkheden waaronder de Heerlijkheid Merkem met de zetel op het huidige [kasteel de Coninck de Merckem](#). Merkem werd voor het eerst vermeld in 869, gelegen tussen de kreek (Martje) en het Vrijbos van Houthulst. In 1050 (volgens andere bronnen in 9de eeuw) was er reeds een kerk aanwezig en vanaf het begin van de 12de eeuw een vrouwenklooster. Een 12de-eeuwse bron duidt het kasteeldomein van de heer van Merkem aan als castrum bestaande uit een versterkte toren bovenop een motte, omgeven door een palissade en gracht, enkel toegankelijk via een brug. Het kasteel had dus waarschijnlijk een castrale motte als voorloper. Verspreid op het kasteeldomein werd ook aardewerk aangetroffen uit de volle middeleeuwen wat wijst op een duidelijke middeleeuwse occupatie van de site. Er zijn medailles uit de Romeinse tijd (2de-3de eeuw) gevonden in Merkem en een Romeinse heerweg doorkruist de gemeente net ten zuiden van het dorp en vormde de verbindingsweg tussen Cassel en Brugge. Langs deze belangrijke handels- en reisroute ontstonden vaak concentraties van bewoning. Deze weg wordt ter hoogte van het kanaal nog aangeduid als Steenstraat. Tijdens de godsdienstroebelen van de 16de eeuw worden de kerk, het klooster en het kasteel verwoest. In hoeverre iets van de middeleeuwse mottegrachten bewaard is, is onduidelijk.

Tijdens de Eerste Wereldoorlog lag Merkem op een strategisch punt voor de Duitse troepen. Ze installeerden zich onder andere in het kasteel en het park zodat ze een goed zicht hadden op de stellingen van Drie Grachten. Er werden verschillende bunkers en een observatiepost opgetrokken. Merkem was oorspronkelijk in Duitse handen maar tijdens de Derde Slag bij Ieper werd het dorp, samen met Luigem, door de Fransen veroverd. Het hele dorp inclusief kasteel en park werd tijdens deze slag reeds herleid tot een verwoest oorlogslandschap. Tijdens het Duitse Lenteoffensief van 1918 werd Merkem succesvol door de Belgen verdedigd. Tot de bevrijding bleef Merkem in Belgische handen.

Merkem werd na de oorlog heropgebouwd onder leiding van architect Theo Raison. De omgeving van het kasteel en de kerk van Merkem vormt thans een uitzonderlijk geheel. De [parochiekerk St.-Bavo](#) werd na de oorlog min of meer naar vooroorlogs model wederopgebouwd, op dezelfde plek als de vooroorlogse kerk. De bakstenen van de buitenmuren zijn afkomstig van de vernielde kerken van Merkem, Woumen en de Duvetorre/Sint-Laurentiustoren van Nieuwpoort. Aan de straatkant staan een aantal leilindes, een Heilig Hart beeld voor de burgerlijke en militaire slachtoffers tijdens beide oorlogen en een kerkhofmuur met ingewerkte [kapel](#) toegewijd aan St.-Anna. Rondom de kerk ligt een begraafplaats met rode beuken en onder andere bewaarde 19de-eeuwse arduinen grafmonumenten, een 20ste-eeuws grafmonument van de familie de Coninck de Merckem en verschillende [graven van slachtoffers van WOI en oud-strijders](#). Ten noorden van de kerk ligt de Kerkdreef met aan de oostzijde de [pastorie](#) en een tuinmuur en aan de westzijde verschillende [kleine woningen](#) die behoren tot de eigendommen van het kasteel. Het kasteelpark werd na de Eerste Wereldoorlog weer aangelegd in ongeveer dezelfde structuur als voor de oorlog. De dreef tot aan de Martjesvaart werd niet heraanlegd, maar door zijn hogere ligging en grachten langs weerszijden, is ze in het huidige landschap nog steeds zichtbaar. Het kasteel werd in 1923 heropgebouwd in Vlaamse renaissancestijl. Hoewel het kasteel vanaf de weg slechts op één punt te zien is, vormt het park een duidelijke blikvanger in de verder vrij open omgeving rond de Martjesvaart. Van de oorlogsperiode resteren enkel de [observatiepost](#) en een bunker in het kasteelpark.

Voor de Eerste Wereldoorlog beschikte Merkem niet over een eigen gemeentehuis, maar vonden zittingen plaats in een brouwerij/afspanning tegenover de kerk. Na de Eerste Wereldoorlog werd Merkem heraanlegd en werd een nieuw plein aangelegd met daaraan het [gemeentehuis](#). Ontwerper van het gemeentehuis is Theo Raison. Op het gemeentehuis zijn vijf gedenkplaten van de Eerste Wereldoorlog aangebracht. Ten zuiden van het gemeentehuis ligt het kloostercomplex, [kapel en scholencomplex van Zusters van Maria](#). Het oorspronkelijke klooster werd opgericht in 1837 en breidde uit met een 'armengesticht', bejaardentehuis, school en kapel. Het volledige complex werd tijdens de oorlog vernietigd. In 1922 werd het naar ontwerp van Alphonse De Pauw heropgebouwd. In de tweede helft van de 20ste eeuw werden bijkomende vleugels gebouwd. In de laatste jaren werd een deel van het complex (voornamelijk het bejaardentehuis) vervangen door nieuwe gebouwen.

Het kasteeldomein de Coninck de Merckem

Een muurschildering in kasteel van graaf Beauffort te Heestert (Zwevegem) geeft een indicatie van het kasteeldomein de Coninck de Merckem in het midden van de 18de eeuw. Binnen een grachtensysteem en ten zuiden en westen van het kasteel liggen twee kwalitatief hoogstaande tuinen met ten zuidoosten van het kasteel een parterre d'eau met een water als belangrijkste component en ten zuiden een fraai geproportioneerd rechthoekig parterre de gazon, een grasparterre met een waterbekken in het schouderstuk. Twee bosquets découverts, open bosquets met ieder een centraal waterbekken tussen gekwartierde, omhaagde perken bevinden zich ten noord- en zuidwesten van het kasteel. Deze bosquets worden van elkaar gescheiden door een lange oost-west georiënteerde hoofd-as die vanaf de straat in het dorp vertrekt en in de achterliggende weilanden en broeken als dubbele dreef doorloopt tot aan de Martjesvaart (hiervan is het verhoogde tracé in het huidige landschap nog zichtbaar). Een secundaire noord-zuid as kruist deze hoofd-as in de weilanden. Dit assenkruis is nog zichtbaar op de kaart van 1966. Ten noorden van het kasteel, op het perceel waar zich vandaag de moestuin bevindt, staat een hoogstamboomgaard. Deze boomgaard verschijnt ook nog op de kaart van het gereduceerd kadaster, maar verdwijnt definitief op de topografische kaart van

1884. De voorstelling op de muurschildering komt niet geheel overeen met de weergave op de Ferrariskaart uit 1771-1778, waar de dreef naar de Martjesvaart ontbreekt en de zuidoostelijke parterre d'eau ingenomen lijkt door dorpsbebouwing. Van dit laatste is op de kaart van het gereduceerd kadaster echter geen spoor terug te vinden. In 1785 worden op last van de eigenaar, ridder de Coninck, de 'vijvers vergroot'. Deze aanpassingen aan de oevers van de omgrachting ten westen van het kasteel zijn duidelijk zichtbaar op het plan van het gereduceerd kadaster van circa 1850. Het rechte tracé van de gracht is veranderd in een sinuerende 'rivier' met uitstulpingen en verbredingen en een doodlopende aftakking op de zuidelijke grens van het domein. Deze aanleg in vroeg landschappelijke stijl beperkte zich vermoedelijk niet enkel tot de gracht. Waarschijnlijk werden in deze periode de achterliggende weidepercelen omgevormd tot een parkbos. Over de aanleg rondom het kasteel worden op deze kaart geen details gegeven, wel blijft de waterpartij uit de voormalige zuidelijke grasparterre duidelijk behouden. Het gebouwenbestand wordt uitgebreid met een oranjerie tegen de gracht, op de noordgrens van het noordwestelijk open bosquet. Op de topografische kaart van 1870 verschijnt de nieuwe aanleg in 'bloemperkjesstijl' rondom het kasteel: een zevental bomenperken binnen een druk en kronkelend padentracé. Het parkbos verandert, volgens de topografische kaart van 1884, licht van vorm. Een klein perceel ten noorden wordt opnieuw naar weiland omgezet. Zowel langs de zuidzijde van de hoofdreef als langs de zuidwest kant van de ontwateringsgracht (genaamd Koevaardeken) tussen de dreef en de 19e-Liniestraat is een houtwal aangeplant. Het parkbos wordt in deze periode verder ontsloten door de aanleg van een gebogen rondweg die vanaf de noordelijke gracht een halve cirkel beschrijft, de dubbele dreef kruist, langs de ontwateringsgracht tot aan de 19de-Liniestraat loopt en vervolgens parallel met de straat tot aan de ingang van het domein loopt. Een tweede kortere weg beschrijft een halve cirkel vertrekkend vanop de kruising van de twee assen in het parkbos en sluit vervolgens aan bij de eerste rondweg. Circa 35 jaar later is op de topokaart van 1911 de open strook in de zuidwestzijde van het parkbos volledig verbost en uitgebreid tot aan de Engelendelft. In het zuidwestelijke kwadrant van het parkbos verschijnt de zogenaamde 'konijnenberg' en in het noordwestelijke kwadrant een niervormige vijver. Ook het eerder beschreven tracé van rondwegen lijkt deels gewijzigd. Op het voormalig boomgaardperceel ten noorden van het kasteel wordt in deze periode een omhaagde moestuin aangelegd. Tijdens de Eerste Wereldoorlog worden zowel het kasteel als het park volledig vernield. Architect Jules Coomans verzorgt het ontwerp van het na oorlogse landhuis met aparte L-vormige garage- en dienstgebouw. Ook de nieuwe aanleg van het park dateert uit het interbellum. De ontwerper, tuinarchitect Louis Julien Breydel (1868-1941), voorzag op zijn ontwerptekening uit 1929 ondermeer een tweede dreef waarvan de aanleg vermoedelijk omwille van financiële redenen slechts ten dele uitgevoerd is. Het huidige ontwerp van het kasteelpark grijpt enerzijds terug naar de vooroorlogse situatie met het behoud van het parkbos, de dreef en de moestuin op dezelfde locatie, anderzijds wordt de vooroorlogse aanleg rondom het kasteel niet hernomen. In de plaats van de vroegere bomengroepen verschijnt een uitgestrekt gazon dat van het dorp en de 19de-Liniestraat door een greenbelt wordt afgeschermd. De gemengde beplanting in deze zone bestaat onder meer uit een meer dan gemiddeld aantal bruine beuken. Rondom het landhuis situeert zich een geometrische aanleg waar een rechthoekige verharding rondom het gebouw aan de westzijde overgaat in een trapeziumvormig verdiept gazon, waarvan de licht gebogen brede basis van het kasteel af ligt en die geaccentueerd wordt door drie ronde perken, één centraal op de oost-west as en beplant met roodbloeiende hortensia's, en twee rododendronperken op de hoeken. Ten oosten van het kasteel ligt aansluitend op de verharding op de oost-westas een smal gebogen bloemenperk. De afbuigende oprijlaan volgt het tracé op het plan van Breydel van de zuidoostelijke hoek van het kasteeldomein naar de zuidoostelijke hoek van de verharding rond het kasteel. Ongeveer tien procent van de percelen parkbos worden na de oorlog niet meer aangeplant. De zuidelijke zone is opnieuw naar weidegrond omgezet waardoor een zicht naar de Martjesvaart mogelijk is. De niervormige vijver in het parkbos krijgt een meer natuurlijke contour. Hoewel niet op de plannen van Breydel weergegeven, is in het zuiden van het park, tegen de 19de-Liniestraat, een berceau van beuken aanwezig. De uitgestrekte, deels ommuurde moestuin die opnieuw ten noorden van het kasteel is ingeplant bestaat uit vier gelijke bedden rond een assenkruis. Tegen de noordmuur bevinden zich serres en tuingebouwen. Volgens Priem (1998) zou er nog een ijskelder op het domein aanwezig zijn.

Landgebruik en landelijke bebouwing

Het landschap in de valleien van de leperlee en Martjesvaart sluiten aan bij de broeken langs de IJzer. Vanwege de natte omstandigheden werden deze broeken meestal gebruikt als hooiweidencomplex. Als perceelsbegrenzing staan hier en daar knotwilgen. De bodems in de broeken bestaan grotendeels uit zware kleigronden met hier en daar een overdekte kreekruiggrond. Ook zijn er plekken met (overdekt) veen aanwezig. De gronden in de broeken zijn bijzonder nat onder andere door de ondoorlatende kleilaag en vaak is de bovenste laag ontkalkt wat bewerking bemoeilijkt. Hierdoor zijn deze gronden minder geschikt voor akkerbouw en worden ze grotendeels gebruikt als weiland, waarvoor de bodemgesteldheid uitstekend is. De ontwatering van de broeken gebeurde door een dicht netwerk aan grachtjes. In de zomer zorgde men ervoor dat er voldoende water in deze grachtjes bleef staan om het veen van drinkwater te voorzien. In de winter stonden de broeken onder water en vorm(d)en ze een belangrijke rust- en foerageerplaats voor vele vogelsoorten. In de broeken werd in het verleden veen gewonnen. Voor de IJzerbroeken zijn er zelfs bewijzen dat dat in de Romeinse tijd reeds gebeurde. Binnen dit gebied is er waarschijnlijk nooit (op grote schaal) veen gewonnen. In de broeken werd tevens klei gewonnen die in kleine steenovens gebakken werd. Tussen de Engelendelft en de Martjesvaart lag ten tijde van Ferraris zo'n steenoven.

Binnen het dichte afwateringssysteem van de broeken zijn er enkele meer belangrijke waterlopen die in het verleden zelfs bevaren werden met bootjes. Een goed voorbeeld hiervan is de Engelendelft in de broeken van Merkem. Deze waterloop loopt parallel aan de Martjesvaart en werd reeds vermeld in de 13de eeuw ('Degghedylf') en wordt gekenmerkt door zijn duidelijk gegraven rechte vorm. De Engelendelft had een belangrijke functie in het ontwateren van het Merkembroek, maar werd ook bevaren met kleine bootjes. In de jaren 1990 werden (delen van) de oevers van de Engelendelft rechtgetrokken en verhard, maar ondertussen is het uitzicht weer tamelijk natuurlijk.

In de vallei van de leperlee is het opvallend dat de leperlee zelf niet centraal door de broeken loopt, dus niet op de laagste punt in de vallei, maar op de rand ervan. Ze loopt vlak tegen de zandgronden en bovendien wordt het oostelijk geflankeerd door een laag dijkje. Waarschijnlijk is dit een resultaat van de rechte trekkingen van de leperlee, waarbij de waterloop over dit traject op hetzelfde niveau werd gehouden.

Binnen de broeken lopen vrijwel geen wegen. De meeste wegen lopen parallel aan de waterlopen, op enkele dwarswegen na. In het noorden liggen de wegen op enige afstand van de waterlopen, meer naar het zuiden steeds dichterbij. Dit komt natuurlijk doordat de valleien steeds smaller worden naar het zuiden toe. Naar het zuiden liggen de zandleembodems tot tegen het kanaal. Deze gronden zijn landbouwkundig geschikt voor akkerbouw mits goed gedraineerd. Ook als weilanden kunnen deze gronden worden gebruikt. Buiten de vallei overheersen de akkers, maar komen, dicht bij de hoeves ook weilanden voor wat voor een afwisselend beeld zorgt. Het landschap is zeer open, houtkanten, hagen of bomenrijen komen bijna niet voor. Volgens de kabinetskaart de Ferraris is dit beeld vroeger anders geweest. Toen waren veel percelen individueel begrensd. Tijdens de Eerste Wereldoorlog zijn deze beplantingen veelal verwoest en niet meer aangeplant.

De bebouwing concentreert zich langs de wegen en de individuele hoeves liggen op enige afstand van elkaar. In het verleden waren verschillende hoeven omringd met een walgracht. Ondanks de defensieve elementen hadden deze versterkte hoeven in de eerste plaats een residentiële functie, ze waren niet reëel verdedigbaar. Sites met walgracht golden vooral als statussymbool voor de lokale adel en grondeigenaars die hiervoor enkele belangrijke kenmerken van de castrale motte overnamen. Sites met walgracht werden ook door vrije boeren uitgebouwd. De walgracht drukte hun zelfstandigheid uit en moet dan ook als symbool geïnterpreteerd worden. Het is een typische laatmiddeleeuwse bewoningsvorm die tot in de Nieuwe Tijd aanwezig blijft. Tot de Eerste Wereldoorlog bevond de bebouwing zich meestal binnen de omwalling. Wanneer in de oorlog de gebouwen verwoest werden, werden ze later vaak buiten de omwalling, dicht bij de weg, heropgebouwd. De walgrachten zijn slechts in enkele gevallen herkenbaar in het landschap als reliëfverschil of door resterende waterstructuren. Een mooi voorbeeld is hoeve Noord-Bellegoed en de Koppelhofstee die binnen dezelfde dubbele omwalling lagen. Het goed was het eigendom van de leperse patriciërsfamilie Belle, die nog drie andere goederen hadden in de omgeving van leper. Door de verplaatsing van de hoeve na de oorlog vormen ze een belangrijk archeologisch potentieel, dat evenwel (in bepaalde gevallen) onder druk kan komen te staan. Bepaalde sites met walgracht

zijn al eerder verlaten, soms al in de late middeleeuwen. Er is ook een niet-zichtbare voorloper van vol- en misschien vroegmiddeleeuwse landbouwuitbatingen aanwezig. De percelering, bepaalde toponiemen en de oudste vermeldingen wijzen hierop.

De huidige rurale bebouwing, veelal hoeves, dateren vrijwel allemaal van de wederopbouwperiode en kenmerken zich door de typische 'wederopbouwarchitectuur'. Deze architectuur is zeer kenmerkend voor de verwoeste gebieden en grijpt terug naar de regionale hoevebouw van voor de oorlog. Meestal waren het bouwmaterialen en de indeling van de hoeve zeer modern, maar kreeg de gevel toch een 'oud' voorkomen. Doordat men vaak overdreef met de stijlelementen verschillen ze toch veel van de eerder sobere hoeven van voor de oorlog. De plannen van de wederopbouwhoeven werden onder andere opgemaakt door de Boerenbond, die over een Bouwdienst beschikte. Er komen verschillende types hoeven voor, veelal afhankelijk van de bedrijfsgrootte. Een veelvoorkomend type heeft een u-vormige opstelling van drie losse gebouwen (twee schuren en een woonhuis) rond het erf. In recente tijden werden de hoeven vaak sterk vergroot met grote (betonnen) schuren rondom de eigenlijke hoeve. Voorbeelden van wederopbouwarchitectuur langs het Kanaal Ieper-IJzer zijn de [Palinkhoeve](#), een [langgestrekte hoeve](#), een [boerenarbeidershuisje met wegkapel](#), [hoeve met Mariagrot](#) in de voortuin en een [hoeve gelegen op enige afstand van de straat](#), bestaande uit losse bestanddelen rond een centraal erf met een grasveld, met daarop een knotwilg en een speciaal hondenhokje. De [Van Raemdonckhoeve](#) kent geen bijkomende nieuwe bedrijfsgebouwen waardoor ze beeldbepalend is in het landschap. Deze hoeve in rode baksteen bestaat uit losse bestanddelen rond een gekasseid erf. Nabij Noordschote ligt een woning met een [klein klooster](#) met daar tegenover een [kapelletje](#). Deze kapel behoort tot een reeks ommegangkapellen. Deze ommegang van Onze-Lieve-Vrouw van Zeven Smarten bestaat uit zeven kapellen die in een ruime boog om het dorp liggen. De kapellen werden in 1922 opgericht door de plaatselijke pastoor als herdenking aan de slachtoffers van de Eerste Wereldoorlog. Ieder jaar wordt op de derde zondag van september nog een ommegang gehouden langs deze kapelletjes.

De sites met walgracht vormen de meest voorkomende soort archeologische sites in dit gebied. Ook zijn er sporen uit de ijzertijd en Romeinse tijd bekend. Zo werden ten noorden van Ieper brandrestengraven gevonden die wijzen op bewoning. Algemeen kan worden gesteld dat de hogere gronden (de zandige ruggen) de hoogste archeologische potentie/waarde hebben. De Oost- en Westpoeselstraat hebben wellicht een vroege ontginning gekend.

- Informatie verkregen van M. Dewilde met betrekking tot archeologie (2013).
- Informatie verkregen van F. Becuwe & E. Hooft met betrekking tot bouwkundig erfgoed (februari 2011).
- Informatie verkregen van M. Strobbe en K. David, Erfgoedconsulenten Landschappen, Onroerend Erfgoed West-Vlaanderen (2011-2014).
- Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden voor Zijn Koninklijke Hoogheid de Hertog Karel Alexander van Lotharingen, Jozef Jean François de Ferraris, Koninklijke Bibliotheek van België, uitgegeven in 1770-1778, schaal 1:11.520 herleid naar 1:25.000.
- historische handschriftkaart van Tranchot en Von Müffling, 1801-1828, op schaal 1:25.000.
- Gereduceerde Kadasterkaart van België, Dépôt de la Guerre, uitgegeven in 1845-1855, schaal 1:20.000.
- Atlas Cadastral parcellaire de la Belgique, Philippe-Christian Popp, uitgegeven in 1842-1879, schaal 1:5000.
- Topografische kaart van België, Philippe Vandermaelen, uitgegeven in 1846-1854, schaal 1:20.000.
- Topografische kaarten van België, Eerste editie, Krijgsdepot, uitgegeven in 1865-1880, schaal 1:20.000.
- Topografische kaarten van België, Tweede editie, Militair Cartografisch Instituut, uitgegeven in 1880-1884, schaal 1:20.000.
- Topografische kaarten van België, Derde editie, Militair Cartografisch Instituut, uitgegeven in 1889-1900, schaal 1:20.000.
- Topografische kaarten van België, Herziening derde editie, Militair Cartografisch Instituut, uitgegeven in 1900-1930, schaal 1:20.000.
- Kaart van België, Militair Cartografisch Instituut, uitgegeven in 1928-1950, schaal 1:20.000.
- Kaart van België, Militair Geografisch Instituut, uitgegeven in 1949-1970, schaal 1:25.000.
- Topografische basiskaart numerieke reeks, Nationaal Geografisch Instituut, uitgegeven in 2009, schaal 1:10.000.
- Onroerend Erfgoed, Reeks plannen van Louis J. Breydel, ontwerp van het park van Merkem uit 1929.
- AMINAL, AFDELING BOS EN GROEN 2004: *Het kanaal van Ieper naar de IJzer*, Provinciale Visserijcommissie West-Vlaanderen. Vislijn.
- BALDUCK J. 2008: Historisch overzicht van de aanpassingen aan de Leie en de erop aansluitende kanalen. *De Leiegouw*, Vereniging voor geschiedtaal- en volkskundig onderzoek in het Kortrijkse, 50/2, 381-394, Kortrijk.
- BELCONSULTING 2000: Eindrapport. *Landschaps-ecologische studie natuurinrichtingsproject 'Kanaal Ieper-IJzer'*. Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, Departement Leefmilieu en Infrastructuur, Brussel.
- CLAUS P. 2002: *Rapport integraal waterbeheer in het deelbekken Ieperlee van het IJzerbekken: met aanbevelingen voor het beleid*. Werkgroep ad hoc Integraal Waterbeheer Ieperse. Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Bekkencomité IJzer.
- DEBAEKE S. & LEMYTTE S. 1995: *Merkem in de kijker*. De Klapproos, Veurne.
- DEMOLDER H., DE KNIJF G., PAELINCKX D. 2000: Biologische Waarderingskaart, kaartbladen 27-28-36. *Mededelingen van het Instituut voor Natuurbehoud* 14, Brussel.
- DE ROO N., HINDRYCKX K. 1995: *Beeld van een stroom. De IJzer*. Lannoo, Tielt.
- FERRARIS 1967: Mémoire 6, *Carte de cabinet des Pays-Bas Autrichiens Levée à l'initiative du comte de Ferraris Mémoires historiques, chronologiques et oeconomiques*, IV. Pro Civitate, Brussel.
- FUSSELEIN O. 1932: Der minenkrieg in Flandern. Heinrici (red.), *Das Ehrenbuch der Pioniere*, 541-548, Berlin.
- HONNORE L. & COUTIEZ Y. 2009: *Les voies navigables en Belgique et dans le Nord de la France 16e-21e siècle, Rôle économique et social*. Cercle d'histoire et d'archéologie de Saint-Ghislain et de la région, Saint-Ghislain. Publication extraordinaire.
- LO-RENINGE s.d.: *Gemeentelijk Ruimtelijk Structuurplan*, Ontwerp.
- PRIEM V. 1998: *Kastelen en landhuizen in de Westhoek*, Valère Priem, Ieper.
- STAD IEPER 2000: *Gemeentelijk Ruimtelijk Structuurplan*, Stad Ieper, Ieper.
- STAD LO-RENINGE 1998: *Mobiliteitsplan. Eerste deel: Oriëntatienota*. Studiebureau IR G. Verschave, Brugge.
- STAD LO-RENINGE 2009: *Mobiliteitsplan Lo-Reninge Spoor 3: bevestigen en actualiseren*. Grontmij.
- STUBBE L., s.d.: *De Groene Vesting van Ieper. Van militair bastion tot natuurlijk erfgoedpark*.
- STUBBE, L., s.d. *Het Ieperse Hoornwerkpark. Natuurontwikkeling in een historisch landschap*.
- STUBBE L., DENDOOVEN, D., TERMOTE, J., VANDERGHOTE, PH. 2003: *Vesting Ieper, Wandeling in een historisch landschap*.
- TERMOTE J., HIMPE K. 2001: *Cultuurhistorische inventarisatie watergebonden bouwkundig erfgoed*. Advies inzake conservering, restauratie en eventuele reconstructie. In het kader van het landinrichtingsproject "De Westhoek". Vlaamse Landmaatschappij.
- VAN ACKER J. 1987: Inventaris van de Abdij van Merkem, 1451. *Biekorf*, '87/3. West-Vlaams Archief voor geschiedenis, archeologie, taal- en volkenkunde.
- VAN DRIESSCHE T. 2012: *Lieu de mémoire Drie Grachten*. Intern rapport WOI, onderzoek VIOE, onuitgegeven.
- VANROLLEGHEM A. 2006: *Ieper à la carte, De Ieperse vestingen in kaart gebracht*. Erfgoedcel Ieper.
- VERBOVEN H. 2012: *Lieu de mémoire Niemandswater*, intern rapport WO I onderzoek VIOE, onuitgegeven.
- VEREECKE J.J.J. 1858: *Histoire militaire de la ville d'Ypres, Jadis place-forte de la Flandre Occidentale*. Imprimerie et lithographie I.S. Van Doosselaere, Gent.
- VEREECKE J.J.J. 1858: *Atlas annexé à l'histoire militaire de la ville d'Ypres*. Imprimerie et lithographie I.S. Van Doosselaere, Gent.

- VERHEYE S. 1989: *De Ieperlee, oorsprong, economisch belang en verval*.
- VERHEYE S. 2010: De elektriciteitscentrale te Noordschote. *Iepers Kwartier*, driemaandelijks tijdschrift voor heemkunde, 46e jaargang – nr.4, p113-121. Iepers Kwartier, Ieper.
- VERHULST A. 1995: *Landschap en landbouw in middeleeuws Vlaanderen*, Gemeentekrediet, Brussel.
- VIFQUAIN J.B. 1842: *Des voies navigables en Belgique, considérations historiques suivies de propositions diverses ayant pour objet l'amélioration et l'extension de la navigation*. Em. Deroye et Ce, Brussel.
- VLM 2000: *Natuurinrichtingsproject: project Kanaal Ieper-IJzer: onderzoek naar de haalbaarheid: ontwerprapport*. Vlaamse Landmaatschappij, Brugge.
- VLM 2001: *Natuurinrichting: project Kanaal Ieper-IJzer: projectrapport*. Vlaamse Landmaatschappij, Brugge.
- WARLOP E. 1965: *Inventaris van het archief van de abdij van Merkem. Deel 1, Inleiding, ontleding van de oorkonden (1173-1585)*. Ministerie van Nationale opvoeding, Brussel.
- WEST-VLAAMSE INTERCOMMUNALE 2011: *Houthulst, beleidsplan mobiliteit, ontwerp*. West-Vlaamse intercommunale dienstverlenende vereniging, Brugge.
- WEST-VLAAMSE INTERCOMMUNALE 2012: *Gemeente Houthulst, Gemeentelijk Ruimtelijk structuurplan*. West-Vlaamse intercommunale dienstverlenende vereniging, Brugge.
- WILLEMSEN A. 2013: *Landschappelijke en historische ontwikkeling van de rivier Ieperlee en het kanaal Ieper-IJzer*. Masterthesis Monumenten- en Landschapszorg, Artesis Hogeschool Antwerpen.
- YPERMAN J. 2009: *De westhoek XL, Verrassend veelzijdig Frans- en West-Vlaanderen*, Davidsfonds, Leuven.
- ZWAENEPOEL A., VANALLEMEERSCH, R., DEMOLDER, H., DEMAREST, L., VRIENS, L., PAELINCKX, D. 2000: *Biologische Waarderingskaart versie 2, kaartbladen 19-20*. Instituut voor Natuurbehoud, Brussel.
- ZWAENEPOEL A. 2009: *TWOL – Onderzoek naar historische wijzigingen in milieu-omstandigheden en beheer van de overstromingsgraslanden in IJzer- en Handzamevallei ten behoeve van het natuurbeheer en de natuurontwikkeling*. Agentschap voor Natuur en Bos, West Vlaamse Intercommunale dienstverlenende vereniging (WVI) en INBO.
- ZWAENEPOEL A. et al. 2011: *De broeken van de IJzer- en Handzamevallei*. Agentschap voor natuur en bos/Inverde, Brussel.
- S.N. 1918: *Der mineur in Flandern*. Oldenburg.
- DE VOS K. 2001: *De Martjesvaart. Computermodellering als methode, hoogwaterbeheer als doel* [online] <http://www.vmm.be/publicaties/martjes1-36.pdf> Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, afdeling Water, Brussel (geraadpleegd 2012).
- PROVINCIE WEST-VLAANDEREN 2002: *Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan West-Vlaanderen* [online], http://www.west-vlaanderen.be/kwaliteit/Leefomgeving/ruimtelijke_ordering/structuurplan/Documents/PRS-WV.pdf (geraadpleegd 2012).
- S.N., 2009: *Het bekkenbeheerplan van het IJzerbekken. Integraal waterbeleid in de praktijk, 2008-2013*. Secretariaat IJzerbekken, St.-Andries (Brugge) [online], http://www.integraalwaterbeleid.be/nl/bekkens/ijzerbekken/bekkenbeheerplan/1_IJZER_BBP_LR.pdf en <http://www.west-vlaanderen.be/kwaliteit/Leefomgeving/milieu/water1/Documents/BBP%20IJzer%20addendum%20Herzieningsprocedure%20dBBPh%20naar%20CIW.pdf> (geraadpleegd 2012).
- S.N., s.d.: *Boezinge (B), Site John McCrae/Essex Farm Cemetery* [online], http://www.forumeerstewereldoorlog.nl/wiki/index.php/Site_John_McCrae (geraadpleegd 2012).

Omvat

- **Overdrachtstraat 2 (Ieper)** Voormalig veerhuisje, gelegen aan het kanaal Ieper-IJzer. Omringend tuintje aan straatzijde deels beveiligd door middel van gietijzeren hek tussen bakstenen pijlers.

Is gerelateerd aan

- **Diksmuidseweg (Ieper)** Britse militaire begraafplaats uit de Eerste Wereldoorlog, naar ontwerp van Ch. Holden, W.H. Cowlishaw, N.A. Rew en R. Blomfield. De begraafplaats wordt omhaagd, terwijl er rondom rond opgaande bomen staan. De witte grafstenen staan over drie perken eerder onregelmatig geschikt. Het 'Cross of Sacrifice' staat aan de toegang in de noordwestelijke hoek, de 'Stone of Remembrance' centraal tegen de oostelijke zijde.

Is aangeduid als

- **Merkem (Houthulst), Boezinge, Brielen, Ieper, Zuidschote (Ieper), Bikschote (Langemark-Poelkapelle), Noordschote (Lo-Reninge)** Het gebied rond de Ieperlee, het kanaal Ieper-IJzer en de Martjesvaart is vastgesteld in de landschapsatlas.

Omvat de aanduiding als

- **Merkem (Houthulst)** Het erfgoedlandschap 'Drie Grachten' werd aangeduid op basis van het vastgestelde gebied in de landschapsatlas 'De Ieperlee, het kanaal Ieper-IJzer en de Martjesvaart' bij provinciaal RUP 'Drie Grachten'.

Is deel van

- **Bikschote (Langemark-Poelkapelle)**
- **Boezinge (Ieper)**
- **Brielen (Ieper)**
- **Ieper (Ieper)**
- **Merkem (Houthulst)**
- **Noordschote (Lo-Reninge)**
- **Zuidschote (Ieper)**

Meer info

- <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/300141>

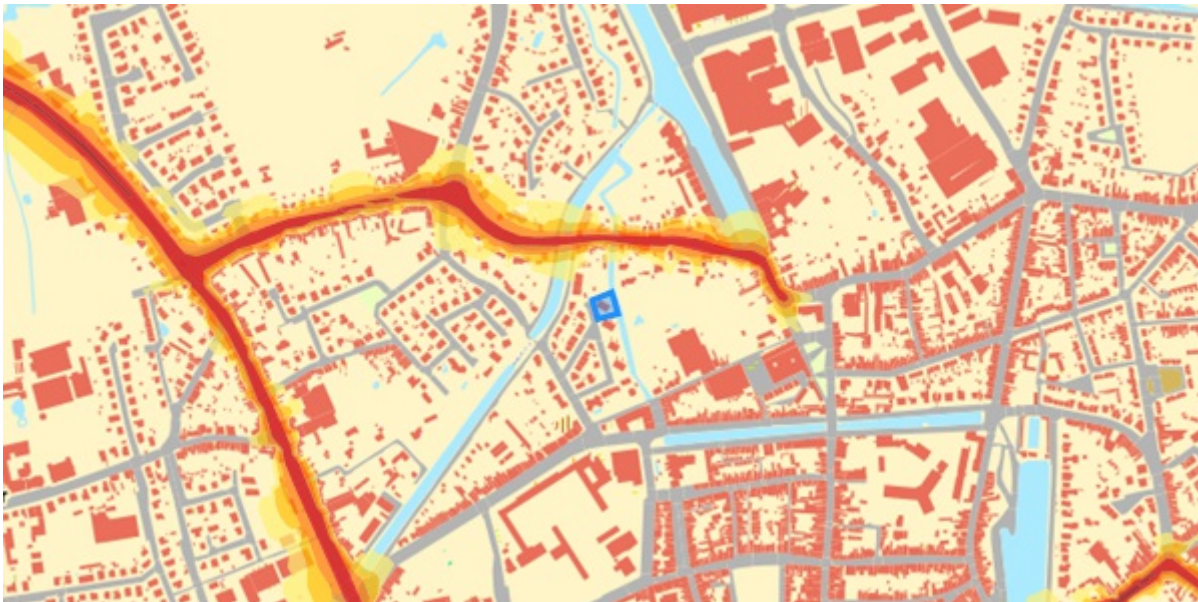
Gegevens opvraging

Ordernummer:	O2025-0773524	Datum opzoeking:	15/08/2025
Referentienummer:	Vleeshouwersstraat 28 Iepe-1	Zoekdata:	33303E0329/03K003
Perceel:	33303E0329/03K003		

Resultaat opvraging perceel gelegen in Ieper afdeling IEPER 3 AFD, sectie E met perceelnummer 0329/03K003 [33303E0329/03K003]

Geluidsbelasting dag en nacht

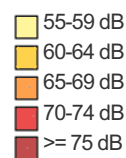
Indicatieve kaartweergave



Resultaat

- Informatief:
 - Wegverkeer: Nee
 - Spoorverkeer: Nee
 - Luchtverkeer: Nee

Legende



Geluidsbelasting nacht | 23u00 - 07u00

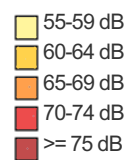
Indicatieve kaartweergave



Resultaat

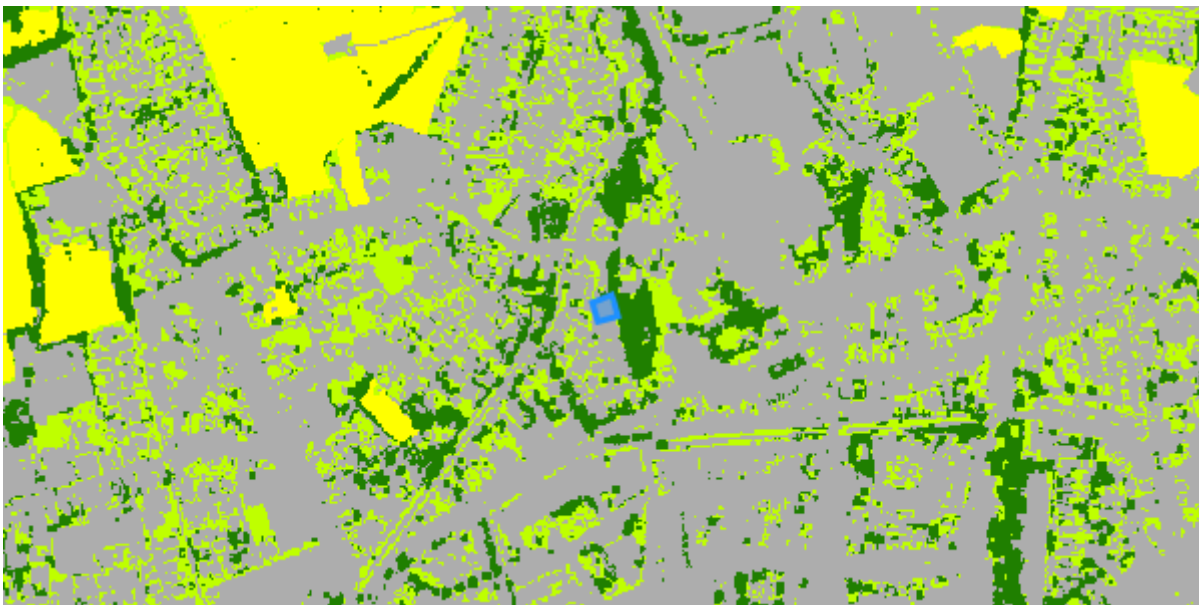
- Informatief:
 - Wegverkeer: Nee
 - Spoorverkeer: Nee
 - Luchtverkeer: Nee

Legende



Groenkaart Vlaanderen

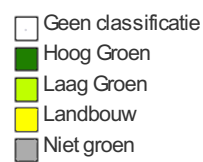
Indicatieve kaartweergave



Resultaat

- Informatief: Niet groen

Legende



Grondeninformatieregister OVAM

Indicatieve kaartweergave



Resultaat

- Informatief:
 - Geen informatie beschikbaar

Legende

- Oriënterend bodemonderzoek (OBO)
- Beschrijvend bodemonderzoek (BBO)
- Bodemsaneringsproject (BSP)
- Eindevaluatieonderzoek (EEO)
- ▨ Evaluatierapport schadegeval
- ▨ Vaststelling schadegeval
- ▨ Melding schadegeval
- ▨ Melding bodemverontreiniging

DOV








Indicatieve kaartweergave



Resultaat

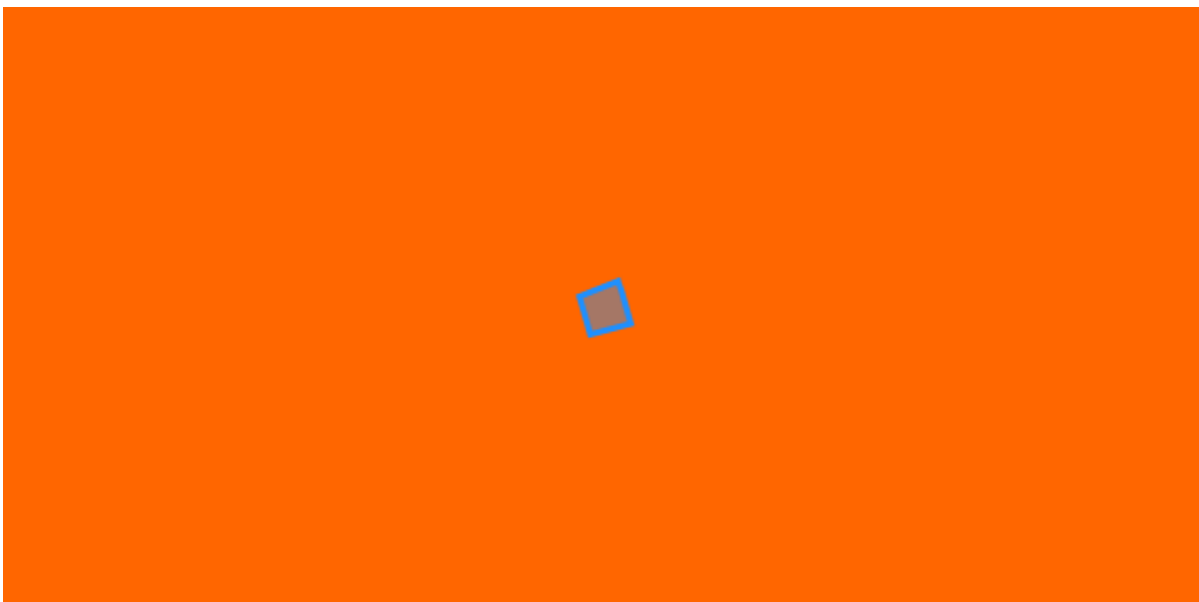
- Geen informatie beschikbaar

Legende

	Bodemverontreiniging vraagt verder onderzoek
	Bodemverontreiniging vraagt geen verder onderzoek
	Er is een oriënterend bodemonderzoek nodig
	Geen bodemverontreiniging
	Grondinformatieregister bevat geen info
	Geen specifieke informatie door gegevensbescherming
	Resultaten van een bodemonderzoek nog niet verwerkt

Luchtkwaliteit - ozon

Indicatieve kaartweergave













Resultaat

- Gemeten waarde: 50.05

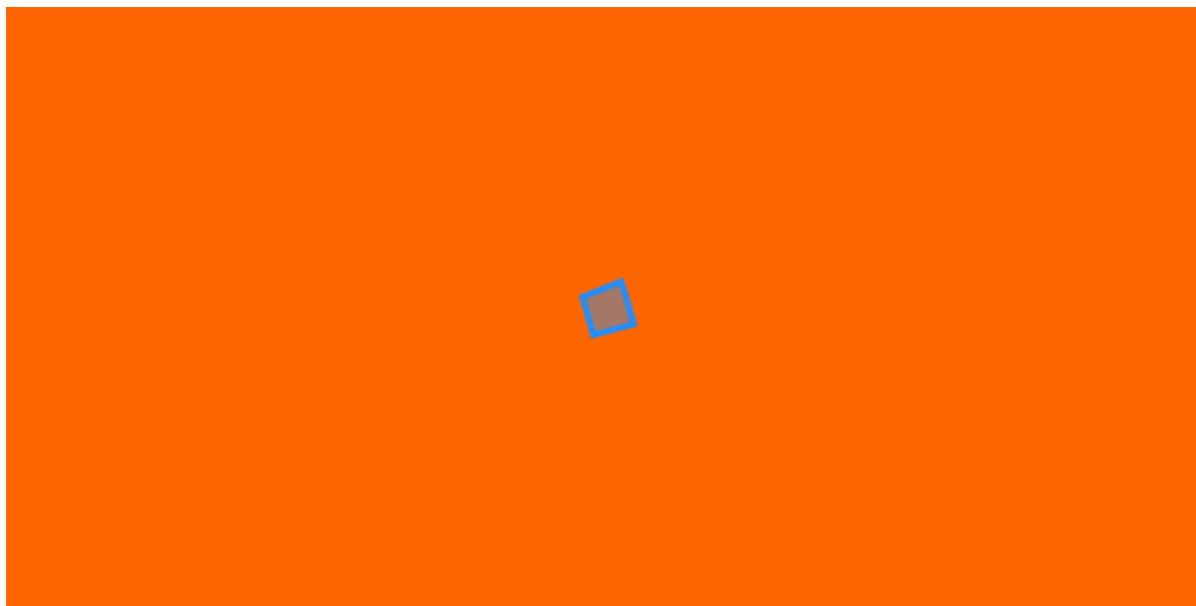
Legende

Overschrijdingsdagen

	0 - 10		36 - 40		51 - 55
	11 - 20		41 - 45		56 - 60
	21 - 30		46 - 50		61 - MAX
	31 - 35				

Luchtkwaliteit – fijn stof

Indicatieve kaartweergave

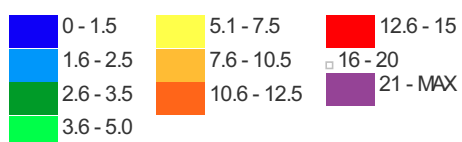


Resultaat

- Gemeten waarde: 11.85

Legende

$\mu\text{g}/\text{m}^3$

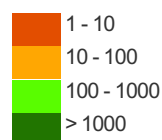


Ruimte & groen – Open ruimte

Indicatieve kaartweergave



Legende



Straling - Zendantennes

Indicatieve kaartweergave



Resultaat

- Geen informatie beschikbaar

Legende

 Goedgekeurd attest

Licht – Lichtemissies

Indicatieve kaartweergave

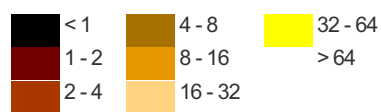


Resultaat

- - Geen informatie beschikbaar

Legende

E-9 Watt/cm²/steradiaal



Mobiliteit – Bereikbaarheid met het openbaar vervoer

Indicatieve kaartweergave



Resultaat

- - Geen informatie beschikbaar

Legende

	Bepert
	Matig
	Goed
	Zeer goed

Welke informatie kan u terugvinden in dit uittreksel?

Strategische geluidsbelastingskaart - Vlaanderen

Geluidsbelastingskaarten worden opgemaakt in uitvoering van de Europese richtlijn omgevingslawaaai. Deze kaarten geven aan wat de geluidsbelasting is in de omgeving van de belangrijkste wegen, spoorwegen, luchthavens en agglomeraties in Vlaanderen.

De geluidsbelasting wordt op de kaarten aangegeven met twee indicatoren de Lden (dag) en de Lnight (nacht).

De geluidsbelasting op een punt is het resultaat van een modelberekening op basis van verschillende paramaters zoals: verkeersintensiteit, type verkeer, type wegdek, type trein, enz.

Groenkaart Vlaanderen

De groenkaart Vlaanderen is een overzichtskaart van het Agentschap Natuur en Bos die een overzicht biedt van het groen in Vlaanderen.

Grondeninformatieregister (OVAM)

Het grondinformatieregister (GIR) is uniek in de wereld. Nergens anders registreert de overheid gegevens over een grond zo gedetailleerd. Van zodra OVAM beschikt over een eerste rapport van bodemonderzoek, een schadegeval wordt gemeld of van zodra het perceel door de gemeente wordt opgenomen in de Gemeentelijke inventaris van riscicogronden, wordt het perceel opgenomen in het GIR. Opgelet: het register is nog niet volledig, er worden nog altijd gronden onderzocht!

Kaarten Leefkwaliteit Vlaanderen

Leefkwaliteit Vlaanderen biedt een selectie kaarten aan die de toestand van het milieu weergeven.

Meer info

www.wegenenverkeer.be
www.brusselsairport.be
www.natuurenbos.be
www.ovam.be
www.leefkwaliteitvlaanderen.be

Bron vastgoedinfo

- Kaart geluidsbelasting gegeneerd op basis van gegevens ontvangen van Agentschap Wegen en verkeer – Afdeling Wegenbouwkunde, Olympiadelaan 10, 1140 Brussel en Brussels Airport Company n.v., Luchthaven Brussel-Nationaal, 1930 Zaventem.
- Groenkaart Vlaanderen gegeneerd op basis van gegevens ontvangen van het Agentschap voor Natuur en Bos, Koning Albert II-Laan 20 8, 1000 Brussel
- Kaart Grondeninformatieregister gegeneerd op basis van gegevens ontvangen van OVAM, Stationsstraat 110, 2800 Mechelen.
- Kaart Luchtkwaliteit, Ruimte & Groen, Straling, Licht en Mobiliteit gegeneerd op basis van gegevens ontvangen van Leefkwaliteit Vlaanderen, Koning Albert II-laan 20 bus 8 / 1000 Brussel.

Document gegeneerd op basis van gegevens van Agentschap voor Natuur en bos, Agentschap Wegen en verkeer en OVAM en Leefkwaliteit Vlaanderen via de ORIS webservices.

CIB vlaanderen vzw - Kortrijksesteenweg 1005 - 9000 Gent
0425.043.508 - vastgoedinfo@vastgoedloket.be

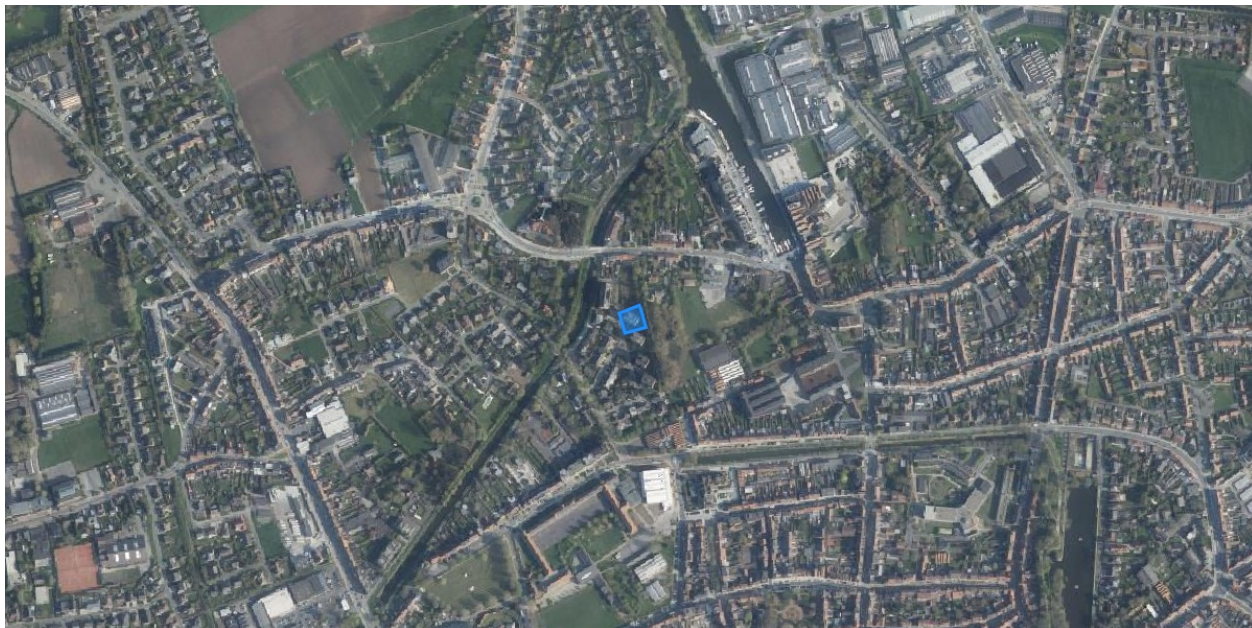
Informatieaanvraag luchtfoto's en historische kaarten

Gegevens opvraging

Ordernummer:	O2025-0773522	Datum opzoeking:	15/08/2025
Referentienummer:	Vleeshouwersstraat 28 lepe-1	Zoekdata:	33303E0329/03K003
Perceel:	33303E0329/03K003		

Luchtfoto's

2019



Historische kaarten

Fricx kaarten , Carte des Pays-Bas (1712)



Info

Eugène-Henri Fricx is de stichter van een belangrijke drukkersdynastie in de 18de eeuw te Brussel. Hij werd geboren in de 1644 in het hartje van Brussel (in de Sint-Gorikswijk). Zijn vader, Henri Fricx, was een handelaar, geen drukker of boekhandelaar, maar hij kwam terecht in een drukkersfamilie via zijn huwelijk met Barbe Mommaert. Op 16 mei 1689 werd Eugène-Henri Fricx "Imprimeur de sa majesté", een privilege dat hem werd toegekend door de "Conseil privé" van de koning van Spanje. Hoewel hij al sinds 1670 als drukker actief was, duurde het tot 1703 voor Fricx zijn eerste kaarten begon te drukken en te verkopen.

Villaret kaarten (1745 – 1748)



Info

De Villaretkaart is genoemd naar Jean Villaret, ingenieur-geograaf bij het Franse hof en één van de makers. De kaart kwam tot stand na één van de Franse veroveringstochten door onze gebieden (1745-48). Enkele jaren kregen de Fransen de controle over ons territorium. Zij stuurden een groep ingenieur-geografen op pad om de pas veroverde gebieden te karteren. Villaret nam het gebied tussen Menen-Gent-Doornik tot Maastricht-Luik voor zijn rekening. Het gedeelte van de kust en de Westhoek bracht een collega al eerder in kaart tussen 1729 en 1730.

Ferraris kaarten (1745 – 1748)



Info

Het einde van de 18de eeuw was in onze gebieden een vrij onstabiele periode. Het huidige België bestond dan grosso modo uit de Oostenrijkse Nederlanden (dit omhelsde het Hertogdom Luxemburg, Hertogdom Brabant, Graafschap Henegouwen, Graafschap Vlaanderen), het Prinsbisdom Luik (Heilige Roomse Rijk) en het Hertogdom Bouillon. In opdracht van Keizerin Maria-Theresia en Keizer Jozef II werden de Oostenrijkse Nederlanden gekarteerd onder leiding van generaal Joseph-Jean-François graaf de Ferraris (1726 – 1814). Deze eerste systematische grootschalige topografische kartering op schaal 1:11 520 (1771 – 1778) leidde tot een veelkleurige handschriftkaart – Kabinetskaart genaamd – in drie exemplaren waarvan de Koninklijke Bibliotheek Albert I te Brussel er één bezit. Het is de eerste systematische en grootschalige kartering van "België".

Atlas der buurtwegen (1841)



Info

Overzicht van de historische versies (1843 - 1845) van de overzichtsplannen en detailplannen van de Atlas der Buurtwegen van Vlaanderen. De Atlanten der Buurtwegen werden opgemaakt in uitvoering de wet van 10 april 1841. De wetgever wilde in 1841 onduidelijk aanduiden welke kleine wegen een openbaar karakter hadden. Bedoeling was dus een inventarisatie te maken van alle "openbare" wegen en "private wegen met openbare erfdienstbaarheid". De atlas maakt een onderscheid in buurtwegen en voetwegen (sentiers). Voetwegen zijn smalle wegen (soms maar 1 meter breed) en de bedding behoort gewoonlijk toe aan de aangelanden.

Vandermaelen kaarten (1846 – 1854)



Info

Philippe Vandermaelen (1795-1869) werd op het einde van de 18de eeuw te Brussel geboren in een rijke familie. Al in zijn kinderjaren stelde hij veel belang in de cartografie en hij vormde zich als autodidact. Hij begon zijn carrière met een werk van monumentale omvang: een Atlas universel, die hij tussen 1825 en 1827 publiceerde in veertig afleveringen van telkens tien folio's. Dit werk is in twee opzichten uitzonderlijk: het gaat om de eerste wereldatlas, op één enkele schaal, waarvan een reusachtige wereldbol met een doorsnede van 7,55 meter kan worden gemaakt; bovendien gaat het om de eerste atlas die tot stand kwam met een druktechniek die kunstenaars hoog schatten maar waarmee wetenschappers nog niet vertrouwd waren: de lithografie. Het duurde niet lang voor Philippe Vandermaelen internationale bekendheid genoot.

Popp kaarten (1842 - 1879)



Info

Tussen 1842 en 1879 begon Philippe-Christian POPP (1805-1879) met het ambitieuze project waarvoor Philippe VANDERMAELEN het initiatief had genomen en dat erin bestond om de kadastralplannen te tekenen van alle Belgische gemeenten die hij wenste te vulgariseren, mettre à la portée de tout le monde et de toutes les bourses (vulgariseren en voor iedereen voor een bescheiden prijs beschikbaar te maken). Zijn dood in 1879 onderbrak de totstandkoming van zijn Atlas cadastral parcellaire de la Belgique [...]. Zijn weduwe Caroline-Clémence BOUSSART (1808-1891) voltooide de publicatie van de plannen voor de provincie Luik. Het fonds telt ongeveer 1.800 plannen (waarvan sommige op meerdere folio's), te vermeerderen met de 164 kadastralplannen van de Atlas cadastral du Royaume de Belgique die Philippe VANDERMAELEN publiceerde (Bron: KBR).

Topografische kaarten Ministerie van Openbare werken en wederopbouw (1950 - 1970)



Info

Topografische kaarten opgemaakt door Ministerie van Openbare Werken en Wederopbouw tussen 1950 en 1970. Deze dataset is niet gebiedsdekkend, alleen delen van de kustlijn en een aantal stedelijke gebieden zijn opgenomen.

Welke informatie kan u terugvinden in dit uittreksel?

Informatie Vlaanderen geeft jaarlijks de opdracht om een gebiedsdekkende middenschalige orthofotobedekking van het Vlaams Gewest, inclusief het Brussel Hoofdstedelijk Gewest aan te maken. Deze opdracht verloopt in 2 fasen: eerst het realiseren van digitale fotografische luchtopnamen in het winterseizoen met een grondresolutie van 17 cm en, vervolgens, de productie van een orthofotomozaïek met grondresolutie van 25 cm.

In dit uittreksel kunnen de historische kaarten van 1712 tot nu bekeken worden. De ontsluiting van de historische kaarten kwam tot stand door een samenwerking tussen het Agentschap Informatie Vlaanderen en de Koninklijke bibliotheek van België.

Meer info

www.geopunt.be

Document gegenereerd op basis van de gegevens ontvangen van de Koninklijke Bibliotheek van België (KBR) en Informatie Vlaanderen via de ORIS webservices.

CIB vlaanderen vzw - Kortrijksesteenweg 1005 - 9000 Gent
0425.043.508 - vastgoedinfo@vastgoedloket.be

Mobiscore

Wat?

Hoe gemakkelijk raak je met de fiets of te voet van je huis of nieuwe thuis naar de dichtstbijzijnde scholen, winkels, openbaar vervoerhaltes en andere voorzieningen? Je berekent het met de Mobiscore. Die helpt je in je zoektocht naar een nieuwe, duurzaam gelegen woning. Hoe hoger de Mobiscore op de schaal van 0 tot 10, hoe lager de mobiliteits- en milieu-impact van je woonplaats.

Waarom?

Met de Mobiscore kun je bewust kiezen voor een nieuwe woonplaats waar je zelden of nooit een auto nodig hebt. Zo draag je bij aan minder files, luchtvervuiling, geluidsoverlast en geurhinder. Je kunt je mobiliteitsimpact verkleinen door je woonplaats strategisch te kiezen – vlak bij voorzieningen en goed bereikbaar te voet en met de fiets.

33303E0329/03K003

7,4/10

 Openbaar vervoer Redelijk aanbod	Er is op minder dan 2km een treinstation aanwezig
 Onderwijs Goed bereikbaar te voet of met de fiets	De score houdt rekening met een geheel aan voorzieningen: kleuteronderwijs, lager onderwijs en middelbaar onderwijs.
 Winkels & diensten Redelijk bereikbaar te voet of met de fiets	De score houdt rekening met een geheel aan voorzieningen: bakkers, slagers, voedingswinkels, restaurants, cafés, kledingzaken, doe-het-zelfzaken, bank- en verzekeringskantoren, postkantoren en -punten, gemeentehuizen en rechtbanken.
 Cultuur, sport & natuur Redelijk bereikbaar te voet of met de fiets	De score houdt rekening met een geheel aan voorzieningen: bibliotheken, bioscopen, sportaccommodaties, zwembaden, schouwburgen/concertzalen/cultuurcentra en openbare parken/provinciale domeinen/ natuurgebieden.
 Gezondheid & zorg Redelijk bereikbaar te voet of met de fiets	De score houdt rekening met een geheel aan voorzieningen: dokters, tandartsen, apothekers, geestelijke gezondheidszorg, ziekenhuizen, kinderopvang, ouderenvoorzieningen, O.C.M.W. en lokale dienstencentra.



Meer info - www.mobiscore.be



Mobiscore is een initiatief van de Vlaamse Overheid:

De Vlaamse overheid - Departement Omgeving

Gegevens opvraging

Ordernummer:	O2025-0773523	Datum opzoeking:	15/08/2025
Referentienummer:	Vleeshouwersstraat 28 lepe-1	Zoekdata:	33303E0329/03K003
Perceel:	33303E0329/03K003		

Resultaat opvraging perceel gelegen in Ieper afdeling IEPER 3 AFD, sectie E met perceelnummer 0329/03K003 [33303E0329/03K003]

Indicatieve kaartweergave



Resultaat

- Op deze locatie werden er geen entiteiten gevonden die zijn opgenomen in het register van herstellvorderingen.

Woningkwaliteit

De wet zegt dat iedereen recht heeft op menswaardig wonen. Een gezonde woning met een minimum aan comfort is immers een belangrijke voorwaarde voor een goede levenskwaliteit. Elke woning in Vlaanderen moet daarom voldoen aan een aantal minimumnormen op het vlak van veiligheid, gezondheid en basiscomfort. Die woningkwaliteitsnormen liggen vast in de Vlaamse Codex Wonen.

Wie een verkrotte woning verhuurt, te huur stelt of ter beschikking stelt, maakt zich schuldig aan krotverhuur en dat is een misdrijf waar zware straffen op staan. Het parket kan de verhuurder daarvoor vervolgen.

Het register van herstellvorderingen verzamelt alle panden waarvoor door de wooninspecteur in het kader van de strafrechtelijke procedure inzake woningkwaliteitshandhaving een herstellvordering werd opgesteld en waarvoor nog niet werd vastgesteld dat deze herstellvordering uitgevoerd werd. Dit register is te onderscheiden van de inventaris van ongeschikte en onbewoonbare woningen, dewelke enkel woningen bevat die ongeschikt of ongeschikt en onbewoonbaar verklaard zijn via een besluit.

U leest meer over herstellvorderingen op de pagina "[De strafrechtelijke procedure van de Vlaamse wooninspectie?](#)"

Bron Wonen Vlaanderen

Deze opvraging kwam tot stand in samenwerking met Wonen Vlaanderen en op basis van het Vlaams Loket Woningkwaliteit en het Register van herstellvorderingen.

Document gegenereerd op basis van de gegevens ontvangen van Wonen Vlaanderen via de ORIS webservices.

CIB vlaanderen vzw - Kortrijksesteenweg 1005 - 9000 Gent
0425.043.508 - vastgoedinfo@vastgoedloket.be

Gegevens opvraging

Ordernummer:	O2025-0773521	Datum opzoeking:	15/08/2025
Referentienummer:	Vleeshouwersstraat 28 Iepe-1	Zoekdata:	33303E0329/03K003
Perceel:	33303E0329/03K003		

Resultaat opvraging perceel gelegen in Ieper afdeling IEPER 3 AFD, sectie E met perceelnummer 0329/03K003 [33303E0329/03K003]

Indicatieve kaartweergave



Resultaat

- Op deze locatie werden er geen entiteiten gevonden die zijn opgenomen in het Vlaamse inventaris van ongeschikte en onbewoonbare woningen.

Woningkwaliteit

De wet zegt dat iedereen recht heeft op menswaardig wonen. Een gezonde woning met een minimum aan comfort is immers een belangrijke voorwaarde voor een goede levenskwaliteit. Elke woning in Vlaanderen moet daarom voldoen aan een aantal minimumnormen op het vlak van veiligheid, gezondheid en basiscomfort. Die woningkwaliteitsnormen liggen vast in de Vlaamse Codex Wonen.

Met de heffing op ongeschikte en onbewoonbare woningen, ook wel 'krotbelasting' genoemd, wil de Vlaamse overheid de verloedering van de leefomgeving tegengaan. De belasting is gericht op ongeschikt of onbewoonbaar verklaarde woningen of gebouwen. Die gebouwen komen terecht in een inventaris die opgemaakt en beheerd wordt door Wonen-Vlaanderen. Naast deze belasting kunnen Vlaamse gemeenten ook zelf belastingen heffen en innen om leegstand en verwaarlozing tegen te gaan. De lijst met leegstaande gebouwen (zonder persoonsgegevens) kunt u opvragen bij de gemeente waar het pand gelegen is.

Het Vlaamse inventaris van ongeschikte en onbewoonbare woningen bestaat uit twee lijsten:

- woningen die ongeschikt of ongeschikt en onbewoonbaar werden verklaard op basis van de administratieve procedure tot ongeschikt- en onbewoonbaarverklaring van de Vlaamse Codex Wonen (boek 3);
- woningen die onbewoonbaar werden verklaard op basis van artikel 135 van de Nieuwe Gemeentwet.

U leest meer over ongeschikt- en onbewoonbaarheid op de pagina "[Wat als mijn woning niet in orde is?](#)"

U leest meer over heffingen op de pagina "[Heffing op ongeschikte en onbewoonbare woningen](#)"

Bron Wonen Vlaanderen

Deze opvraging kwam tot stand in samenwerking met Wonen Vlaanderen en op basis van het Vlaams Lokaet Woningkwaliteit en Vlaamse inventaris van ongeschikte en onbewoonbare woningen (VIVOO).

Document gegenereerd op basis van de gegevens ontvangen van Wonen Vlaanderen via de ORIS webservices.

CIB vlaanderen vzw - Kortrijksesteenweg 1005 - 9000 Gent
0425.043.508 - vastgoedinfo@vastgoedloket.be

Gegevens opvraging

Ordernummer:	O2025-0773520	Datum opzoeking:	15/08/2025
Referentienummer:	Vleeshouwersstraat 28 lepe-1	Zoekdata:	33303E0329/03K003
Perceel:	33303E0329/03K003		

Resultaat opvraging perceel gelegen in leper afdeling IEPER 3 AFD, sectie E met perceelnummer 0329/03K003 [33303E0329/03K003]

Informatievraag: Woningen met een conformiteitsattest Indicatieve kaartweergave



Resultaat

- Een of meerdere entiteiten op deze locatie beschikken over een conformiteitsattest, onderstaand vindt u een overzicht van de publieke gegevens.

Ligging	Type	Omschrijving
Vleeshouwersstraat 28 / 1B - 8900 leper	Conformiteitsattest (CA)	Woning op bus 1B op eerste verdieping De woning voldoet aan de minimale woningkwaliteitsnormen voor woningen geldig op het moment van afgifte conformiteitsattest.
Vleeshouwersstraat 28 / 4B - 8900 leper	Conformiteitsattest (CA)	Woning op bus 4B op vierde verdieping 2e van rechts De woning voldoet aan de minimale woningkwaliteitsnormen voor woningen geldig op het moment van afgifte conformiteitsattest.

Informatievraag: CA verplicht
Indicatieve kaartweergave



Resultaat

- Op deze locatie is een conformiteitsattest niet verplicht.

Informatievraag: CA beperkte duurtijd
Indicatieve kaartweergave



Resultaat

- Op deze locatie bedraagt de standaard geldigheidstermijn van een conformiteitsattest 120 maanden.

Woningkwaliteit

De wet zegt dat iedereen recht heeft op menswaardig wonen. Een gezonde woning met een minimum aan comfort is immers een belangrijke voorwaarde voor een goede levenskwaliteit. Elke woning in Vlaanderen moet daarom voldoen aan een aantal minimumnormen op het vlak van veiligheid, gezondheid en basiscomfort. Die woningkwaliteitsnormen liggen vast in de Vlaamse Codex Wonen.

Wie een woning in Vlaanderen verhuurt, moet ervoor zorgen dat deze volledig in orde is en voldoet aan bepaalde normen. U leest meer over woningkwaliteitsnormen op de pagina "[Welke zijn de woningkwaliteitsnormen?](#)"

Een gemeente kan het conformiteitsattest verplicht stellen voor een bepaald deel of voor alle huurwoningen (bv. de woningen in bepaalde wijken, de stadskern, woningen ouder dan 20 jaar,...). Het resultaat van deze opvraging werd hierboven weergegeven zoals bekend bij Wonen-Vlaanderen. Deze gegevensset wordt maandelijks geüpdatet. Gelieve ter volledigheid het gemeentelijk reglement te consulteren.

Het conformiteitsattest is een officieel document dat de gemeente aflevert en dat aantoont dat de woning op het moment van de controle aan de woningkwaliteitsnormen voldeed. In sommige gevallen kan ook Wonen-Vlaanderen een conformiteitsattest afleveren. Om na te gaan of een woning conform, veilig en gezond is, voert een woningcontroleur van de gemeente of van Wonen-Vlaanderen een conformiteitsonderzoek uit. Hij controleert de woning aan de hand van een technisch verslag.

De woning krijgt een conformiteitsattest als ze niet ongeschikt of onbewoonbaar is en voldoende rookmelders heeft. U leest meer over ongeschikt- en onbewoonbaarheid op de pagina "[Wat als mijn woning niet in orde is?](#)"

Een gemeente kan de geldigheidsduur van het attest - standaard tien jaar- beperken voor een bepaald deel of voor alle huurwoningen. Het resultaat van deze opvraging werd hierboven weergegeven zoals bekend bij Wonen-Vlaanderen. Deze gegevensset wordt maandelijks geüpdatet. Gelieve ter volledigheid het gemeentelijk reglement te consulteren.

Bron Wonen Vlaanderen

Deze opvraging kwam tot stand in samenwerking met Wonen Vlaanderen en op basis van het Vlaams Loket Woningkwaliteit.

Document gegenereerd op basis van de gegevens ontvangen van Wonen Vlaanderen via de ORIS webservices.

CIB vlaanderen vzw - Kortrijksesteenweg 1005 - 9000 Gent
0425.043.508 - vastgoedinfo@vastgoedloket.be